

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrť leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila
se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 83

Maribor, dne 22. julija 1910.

Letnik II.

Sramota.

Gnusi se nam, ker se moramo boriti s takimi političnimi nasprotniki, kakor so naši liberalci. Pri njih ne pride v poštev noben vzvišen konečni cilj, nobena plemenita težnja, ampak sam strankarski in iz tega izviraajo osebni egoizem gotovih kolovodij, ki so pri koritih.

Da bi nekoliko utrdili svoje skrajno omajano stališče, začeli so zopet z vso umazanostjo in infernalno zlobnostjo intrigrirati proti boju naše delegacije v Gradcu.

Pri tem se poslužujejo (najpodlejših) sredstev. Najprvo blatijo in zasmehujejo naše pošteno ljudstvo.

Vsakdo, ki je le površno opazoval priprosto naše ljudstvo na deželi, nam bo rad priznal, da je izobrazbe željno, zavedno in značajno, da pri vsem težavnem delu ne izgubi smisla za požrtvovalnost in se ne straši tudi žrtev, ako se gre za dobro, vzvišeno stvar. In to naše vrlo ljudstvo sramotijo celjski liberalni frakarji v članku „Narodnega Dnevnika“ od dne 20. t. m. s tem, da mu indirektno predbacivajo sebičnost, ki ne pozna nobenega navdušenja in skrbi samo za svoj želodec.

Ko si je zlobni člankar olajšal svojo propalo dušo z žaljenjem našega priprostega kmeta, se spravi na naše politične voditelje. Tudi tukaj ni nič izbirčen. Z brezprimerno nesramnostjo ponavlja laži o pogajanjih v Gradcu in potem podlo namiguje „na zasebne klerikalne kšelte“ in govori o „zlato“, ki je pokopalo vse naše cilje. Dovolj! Človeku se gabi, ponavljati ta brezstidna sumničenja. Vsak pametno misleč, pošten človek tudi že iz tega razvidi, s kakšnim orožjem se borijo liberalci.

Kdo pa so ti ljudje, ki se upajo tako nečuvno sramotiti naše ljudstvo in naše voditelje?

To so ljudje, ki so radi treh milijonov započeli proti odločnem boju vsega spodnještajerskega ljudstva, divjo gonjo. To so ljudje, ki jih redi liberalna Zadružna zveza, ki bi morala biti pospeševaljica gospodarskega osamosvojenja spodnještajerskih Slo-

vencev, a je v resnici samo filijalka gnilega liberalizma in korito že itak prenasajenih „narodnih prvoboriteljev“. To so ljudje, kojih stranka sestoji po večini iz raznih dohtarjev in frakarjev, iz raznih meštarjev in oderuhov, iz raznih magnatov in bogatašev, ki se debele z žulji priprostega človeka in ga zasmehujejo, ker ne pozna požrtvovalnosti, med tem, ko se oni bahajo kot „narodovi dobrotniki“ z denarjem, ki so ga izsesali zaničevanemu ljudstvu.

A to še ni vse. Te brezstidne napade in sumničenja so povzročili naši liberalci, ki so se iz strankarsko-egoističnih namenov združili z nemškutarijo in so oblatili naš narodni prapor. Lahko se smeje naš krvni sovražnik v pest, ko vidi, da so največji in najbolj kričavi ultranarodnjaki tako dober kup na prodaj. Še več! Te podlosti so izšle od onih liberalcev, ki jim je „katolicizem zavod sebičnežev“, ki trde, da je sveta katoliška cerkev „zavod, ki zlorablja človeško vernost v gospodarske namene duhovščine“, ki se pri vsaki priliki norčujejo iz papeža in njegovih odredb, ki so še-le pred par dnevi porogljivo pisali v „Narodnem Dnevniku“ z ozirom na boromejsko encikliko:

„Država naj stori svojo dolžnost in zavrne vaticansko agresivnost in slabe kardinalske dovtipe. Danes se nikdo več ne boji, da bi nas snedle zaradi tega kobilice in bi nas mučila kuga in lakota, dokler bodo funkcionirale železnice in bomo imeli kaj denarja; treba pa je, da imamo mir pred enim in drugimi verskimi fanatikami. Pri nas imamo precej drugega koristnejšega dela, ko premlevati in prežvekovati vaticanske enciklike na njih tečnost in v tem slučaju gotovo netečnost.“ („N. D.“ od 19. t. m.)

Tako! Sedaj smo na jasnem, kdo hoče škodovati spodnještajerskim Slovincem in s kakim, v vsakem oziru propalim nasprotnikom imamo opraviti. Povejmo to vsem, ki so dobri in pošteni, a iz napačnega umevanja razmer še podpirajo celjski liberalizem, in ta zatega bo v kratkem popolnoma uničena!

* * *

„Tu je ključ do stranskih stopnjic“, je rekla nato proti meni. „Vedno so zaprte. Pridite zopet nazaj doli in prepričajte se sami.“

Priscilla je šla z nami. Njena gospodinja ji je potem naročila, da zakuri v kuhinji.

Ta ali oni izmed nas se bode pri čaši čaja gotovo bolje počutil“, je dejala Mrs. Eroscapel.

Opomnil sem ji, da smatra celo stvar pre malo resnim, in nato mi je odgovorila, da posetnica kake londonske hiše s stanovanji ne more priti tako daleč, da bi izgubila glavo, in tudi če bi se ne vem kaj zgodilo.

Našel sem vrata zaklenjena in kuhinjsko okno zaprto. Notranjost kuhinje in pa zadnja vrata so bila istotako zaprta. Nikjer ni bil nikdo skrit.

Ko smo se vrnili zopet gori, sem preiskoval sprednja okna velike sobe. Zaprta okna so tudi tu pričala o varnosti tega prostora. Skozi vrata zadnje sobe pa smo čuli hripav glas.

„Policijski uradnik sme priti noter“, je bilo čuti, „ako obljubi, da se ne bo brigal za mene.“

Prosil sem hišno gospodinjjo za pojasnilo glede tega.

„To je najemnica moje zadnje sobe, Miss Mybus“, je rekla, „vse časti vredna dama.“

Stopivši v sobo sem zagledal neko postavo, pokonci sedečo in zavito v posteljne zavese. Miss Mybus se je bila tako sramežljivo skrila.

Ko sem se na ta način prepričal o varnosti spodnjega dela hiše, sem bil pripravljen iti navzgor. Na tej poti sem vprašal, ako je prejšnjega dne kedo obiskal zgornji del hiše.

Zvedel sem, da sta bila le dva, in to prijateljica stranke, in katere je Mrs. Eroscapel sama zopet do vrat spremila. Nato sem povpraševal po stranki sami.

Glavna skupščina S. K. S. Z. v Ljubljani.

(Izvirno poročilo).

Včeraj, dne 21. julija se je vršila v Rokodelskem domu v Ljubljani redna glavna skupščina naše nepolitične, društvene organizacije.

Kakor je vsa naša organizacija resna, tako je bilo tudi včerajšnje zborovanje slika resnega, treznega dela v naših društvih. Letošnje zborovanje ni bilo združeno z nikako manifestacijo, a iz poročil smo poznali mnogo novih nauk in novih misli za nadaljnje delo.

Zborovanje je otvoril in vodil deželni odbornik, prof. Evgen Jarc, ki je navdušeno pozdravil vse skupščinarje, ki so došli v lepem številu iz vseh slovenskih pokrajin.

Najprvo je poročal tajnik osrednje S. K. S. Z. v Ljubljani, ravnatelj Traveno delovanju. Iz letnega poročila je razvidno, da je osrednja Zveza tudi to leto v popolni meri korakala za svojimi cilji.

Štajerska S. K. S. Z.

Državni in deželni poslanec dr. Korošec je poročal o delovanju naše štajerske Zveze, in o ciljih, ki bodo našo S. K. S. Z. vodili pri njenem nadaljnem delu.

Iz poročevalčevih izvajanj je bilo posneti, da je naša zveza ena najbolj delavnih. Priredila je v zimskem času štiri socialne tečaje, ustanovila več novih izobraževalnih društev, je izvrševala in vodila narodno-obrambno delo, priredila veliko število društvenih predavanj, pomagala društvom z nasveti in podporami itd. V Mariboru ima veliko ljudsko knjižnico, ki je odprta za vse sloje našega ljudstva.

Dr. Korošec pa je v svojem referatu tudi podal nova pota, nove misli, po katerih se bo v bodoče ravnala naša nepolitična izobraževalna organizacija.

Naša organizacija je organizacija ljudstva, zato je se ravnamo mi v naših društvih po demokratičnih načelih. Troto, kakor jih imajo liberalci v svojih organizacijah, mi ne rabimo. Poročilo preds. naše S. K. S. Z. so zborovalci vzeli z velikim navdušenjem in ploskanjem na znanje.

Goriška in tržaška S. K. S. Z.

Urednik Kremžar iz Gorice poroča nato o delovanju goriške zveze, imenom tržaške pa njen predsednik g. Čok.

Spodaj je bivala Miss Mybus. V prvem nadstropju je imel nek Mr. Barfield obedve sobi. Bil je star samec in bil uslužben v pisarni nekega velikega trgovca.

V drugem nadstropju sta stanovala v prvi sobi John Zebedaeus, umorjeni, in njegova žena. V zadnji sobi pa neki Mr. Deluc, baje agent za smodke in skoro gotovo kreolec iz Martinique.

V sprednji sobi v podstrešju sta stanovala Mr. in Mrs. Eroscapel, v zadnji pa kuharica in hišina. To so bile vse osebe te hiše. Poizvedoval sem glede služkinj.

„Obedve ste izvršni osebi“, je dejala hišna gospodinja, „sicer bi jih že davno ne imela v svoji službi.“

Sedaj smo prišli v drugo nadstropje in našli hišino pred vrati sprednje sobe na straži. Ni bila tako lična kakor kuharica in seveda vsa prestrašena. Njena gospodinja jo je postavila tja na stražo, da takoj da znamenje, ako bi hotela Mrs. Zebedaeus uiti, ki je bila zaprta v svoji sobi. Moj prihod jo je oprstil vsake odgovornosti. Hitela je doli k svoji prijateljici v kuhinjo.

Vprašal sem Mrs. Eroscapel, kako in kedaj se je najprej začelo o umoru.

In Mrs. Eroscapel je pripovedovala: „Kmalu po tretji uri danes zjutraj sem se vzbudila vsled vpitja Mrs. Zebedaeus. Našla sem jo zunaj na hodniku, in tudi Mr. Deluca, vsega izven sebe, ki jo je skušal pomiriti, ker je spal v sosednji sobi, mu je bilo treba samo odpreti vrata, ko ga je vzbudilo vpitje.“

„Moj ljubi John je umorjen; jaz sem tista nesrečnica, ki sem v spanju to storila.“

Te blazne besede je opetovano ponavljala, dokler ni omedlela.

PODLISTEK.

Kuharica in policaj.

Iz angleščine.

[Dalje.]

Prikazal se je nek gospod, ki je bil poklicani zdravnik. Obstal je, ko me je zagledal.

„Previdni morate biti, redar!“, je rekel. „Našel sem moža, ležečega na hrbtu v postelji mrtvega. Nož, s katerim je bil umorjen, je bil še v rani.“

Po teh besedah sem se čutil dolžnega, takoj poročati na policijsko postajo.

Toda kje dobiti zanesljivega človeka?

Drznil sem si vprašati zdravnika, je-li pripravljen isto izjaviti pred nadzornikom, kar je ravno povedal meni.

Policijsko poslopje ni bilo daleč v stran od njegove poti domov.

Rade volje je ustregel moji prošnji.

Ko sva še govorila, je prišla hišna gospodinja, Mrs. Eroscapel. Bila je še mlada ženska, katere se ni prestrašila, kakor hitro sem opazil, niti po umoru v svoji lastni hiši.

Njen mož je stal za njo med vrati. Bil je videti tako star, da bi bil lahko njen oče, in se je tako tresel od strahu, da bi se ga moglo celo smatrati zločincem.

Potem ko sem hišna vrata zaklenil in shranil ključ, sem rekel gospodnji, da ne sme nikdo v hišo, niti iz hiše, dokler ne pride nadzornik.

Moral sem preiskati celo okolico, da bi videl, ali je morebiti kedo vlomil.

O ženski organizaciji poroča gospa Manfre-
da.

Društveni domovi.

Vikar Smolnikar je podal nato zboroval-
cem referat o društvenih domovih, ter nam je predlo-
žil tudi zelo praktične stavbne načrte.

Društveni odri.

Profesor Robida je referiral o naših odrih.
Podal nam je zelo praktične nauke glede novih odrov,
kulis in vseh priprav za igre. Pojasnil je razne tež-
koče pri predstavah in izberi dobrih iger. Na njegov
predlog se je sklenilo, da se priredi v Ljubljani te-
čaj za voditelje gledaliških predstav in za igralce.

Učni pripomočki v društvih.

Ravnatelj Remc referirao učnih pripomočkov
v naših društvih.

Revizija.

Glede revizije društev je imel izborno poročilo
g. Kremžar iz Gorice.

Mladinska organizacija.

O delovanju štajerske mladeniške, telovadne in
dekliske organizacije je poročal urednik Žebot iz Ma-
ribora. S številkami je dokazal, da naša mladinska
organizacija vedno lepše napreduje. Imamo sedaj 35
mladeniških zvez. Na novo se je v tem letu ustanovi-
lo štiri zveze. Mladenških shodov je bilo 8 večjih in
11 manjših.

Tudi glede „Orlov“ lahko zabeležimo napredek.
Ustanovili so se štirje novi telovadni odseki; tako šte-
jemo sedaj na Štajerskem 12 odsekov. Z ustanovitvijo
Z. S. D. je S. K. S. Z. položila tudi močen temelj
dekliski organizaciji, ki šteje sedaj že 41 dekliskih
zvez, med temi štiri nove.

Glede spopolnitve telovadne organizacije na Sp.
Štajerskem je bil sprejet poročevalčev predlog, da se
naj priredi v zimskem času daljši tečaj za vaditelje v
Mariboru.

Vojteh Jelčnik, načelnik „Orlov“, poroča
o celotni telovadni organizaciji.

Zastopnica tržaških Slovenk govori
navdušeno o organizaciji ženstva, ter se zavzema za
poseben list za žene in mladenke.

Narodnoobrambno delo.

Urednik Štefe v svojem poročilu o narod-
ni obrambi povdarja velik pomen „Slovenske
Straže“ in vabi, naj vsa naša društva sodelujejo pri
narodno-obrambnemu delu, ki ga vrši „S. S.“

S tem je bil dnevni red izčrpan. Omeniti mora-
mo, da se je po vsakem referatu razvila zelo živahna
debata. Zborovanje je trajalo nad tri ure.

Ta skupščina S. K. S. Zvez je bila nekak par-
lament naše nepolitične društvene organizacije. Čez
400 društev, nad 130 telovadnih odsekov, 75 mladin-
skih zvez, to je naša mogočna armada, izobrazbe želj-
nih in delaljubnih Slovencev in Slovenk! — Ponosni
smo na njo!

Delavske razmere v Trbovljah.

Naš članek: „Ne pozabimo na delavstvo“ v
pondeljkovi številki našega lista je vzbudil posebno
med prizadetim stanom mnogo zanimanja. Od
več strani smo dobili glasove, ki jasno pričajo, da je
skrajni čas, da se intenzivneje poprimemo delav-
skega vprašanja. Posebno značilen dopis smo pre-

Jaz in Mr. Deluc sva jo nesla v spalnico sobo.
Obadva sva mislila, da je revica znorela vsled ka-
kih hudih sanj. Ko pa smo prišli blizu postelje, ni-
kar me ne vprašajte, kaj smo videli; zdravnik vam
je že povedal. Nekdaj sem bila strežnica v bolnici in
sem bila kot taka vajena vsakovrstnih strašnih pri-
zorov. Kljub temu pa me je spreletavala groza in
kar v glavi se mi je vrtelo.

Kar se tiče Mr. Deluca, sem mislila, da mora
vsak čas pasti v nezavest.

Nato sem vprašal, je-li Mrs. Zebedaeus rekla
ali storila kaj posebnega, izvanrednega, odkar sta-
nuje pri Mrs. Eroscafel.

„Vi najbrž mislite, (da je znorela?“ je dejala
gospodinja, „in vsakdo bi bil vašega mnenja, ako se
žena samo sebe obtoži, da je v spanju umorila svo-
jega moža. Vse, kar morem reči, je, da nisem do dan-
es zjutraj videla nijedne bolj tihe, bolj pametne in
boljše ženice, kakor je ta Mrs. Zebedaeus. Komaj še
le omožena, je tako ljubila svojega nesrečnega mo-
ža, kakor le more žena. Rekla bi, da sta bila narav-
nost vzorna človeka.“

Več mi bilo mogoče govoriti. Odprli smo vrata
in vstopili v sobo.

II.

Umorjeni je ležal na hrbtu, kakor je že omenil
zdravnik; kri na levi strani njegove nočne obleke
ravno nad srcem je pričala o groznem dejanju. Ko-
likor se je moglo soditi po njegovem obrazu, je mor-
al biti lep, mlad človek.

Bil je prizor, ki je moral vsakogar ganiti; jaz
pa mislim, najhujši vtis je naredila name nesrečna
ženska, ko so se moje oči obrnile proti njej. Sključe-

jeli iz našega glavnega delavskega centra, iz Trbo-
velj. Evo ga!

Vidi se, da delavstvo na našem slovenskem
Štajerju še ni popolnoma zapuščeno. Kakor se neki
delavski prijatelj izraža v uvodnem članku „Straže“
od dne 18. t. m., je potrebno, da se za delavstvo sti-
ri več kakor dosedaj.

V Trbovljah delavstvo ni posebno zadovoljno.
To posebno glasno priča, ker delavstvo zapušča v
stotinah naše Trbovlje. Kako pa tuži ne? Trbovlj-
ska premogokopna družba je mnenja, da je delavst-
vo zakrivilo, da so njene dividende dandanes tako
nizke.

Že pred dvema leti se je splošno govorilo, da
more pri trboveljski družbi priti prej ali slej do po-
loma. Ako bi pisec teh vrst hotel, ne spisal bi lahko
samo članka o trboveljskem premogokopu, ampak
velikansko knjigo, katera bi pa žalibog dokazala, da
je sedanjih žalostnih razmer le družba sama kriva.
Povzročile so to velikanske naprave, katere so druž-
bo v prav kratkem času stale več milijonov kron.
Delavec naj bi seveda sedaj te milijone pristradal, a
to ne gre!

Ne trdimo, da bi se ta zafurana stvar vsaj
deloma ne dala popraviti, vendar je pa sveta dolž-
nost družbe, da se na delavstvo in na njegove raz-
mere nekoliko bolj ozre. Pri sedanji draginji delavec
pri jamskem delu ako ima manj kakor 4 K na dan,
pri precejšnji družini ne more izhajati.

Ravnotako si je družba vmislila, da bi stare
paznike odpustila, menda tudi iz mnenja, da ti drži-
jo z delavstvom, kar pa novi pazniki mogoče ne bo-
do storili. Žalibog se že danes vidi, da tudi novi paz-
niki iz rajha še niso iznašli belega smodnika, pa ga
tudi ne bodo.

Kakor se nam v „Stražinem“ uvodnem članku
priporoča, tako storimo. Brez izjeme in brez ozira na
politično mšljenje se združimo v Jugoslovanski stro-
kovni zvezi, katere skupina je bila v Trbovljah u-
stanovljena že dne 26. junija 1910. Edino z združenom
močjo si lahko priborimo boljšo bodočnost!

Južna železnica in naši davkoplačevalci.

Južna železnica zahteva podporo od države.
Davkoplačevalci naj bi pomagali sanirati deficit. ki
se je pokazal lani in bo letos še narasel pri blagaj-
ni južne železnice. To je najnovejša in najdržnejša
zahteva židovske družbe, ki jej načeljuje znani Rot-
schild.

Pri zadnji enketi o saniranju slabih financ te
judovske akcijske družbe se je slišalo le eno: drža-
va mora pomagati družbi, da bodo letne bilance iz-
kazovale lepše dobičke za akcionarje. To je pa že od
sile! Židovska predznost, da je ni večje!

Z velikim navdušenjem in še z večjimi denar-
nimi žrtvami je država zidala južno železnico. Ker je
prišla pozneje država v veliko finančno stisko, je ta-
koj po dogotavljenju cele proge zabarantala po zelo
sramotni ceni to velevažno železnico francoski judov-
sko-kapitalistični družbi.

Se minister Metternich je imenoval to prodajo
nepojmljivo sramoto in velik škandal za Avstrijo.

Naša država je morala dolga desetletja mirno
gledati, kako so romali milijoni in milijoni dobička
vsako leto izven države. Posebno visoki so bili dobič-
ki v letih 1901 do 1905. Leta 1905 je znašal dobiček,
ki so ga vtaknili v žep Rothschildovci, pri tej želez-
nici celih 6,694.000 K. Mirno so vtaknili akcionarji
dobiček v svoje kase, a na zboljšanje železniške u-
prave niso mislili.

na je sedela na tleh v kotu sobe: mala, črna ženska,
oblečena v obleko živih barv. Vsléd njenih črnih las
in njenih velikih rujavih oči je bila strašna bledest
njenega obraza še strašnejša videti, kakor je bila v
resnici.

Nemo in srpo je zrla na nas, ne da bi se vi-
delo, da nas v resnici vidi. Ogovarjali smo jo, toda
zinila ni niti besedice odgovora. Skoraj bi se moglo
misliti, da je mrtva, ako ne bi neprestano zmigava-
la s svojimi prsti in se semintja stresla, kakor da jo
zebe.

Stopil sem k njej in ji skušal pomagati na no-
ge; zgrudila pa se je zopet s krikom, ki me je sko-
ro prestrašil, ne radi tega, ker je bil glasen, temveč
ker je bil bolj podoben živinskim, kakor človeškim
glasom.

Kakor je tudi utegnila biti pametna in razum-
na ves čas svojega bivanja pri tej gospodinji, sedaj
ni bila pri pameti. Ali me je ganilo naravno sočutje
ali ker sem bil nekako popolnoma zmešan, toliko je
gotovo, da se nisem mogel prepričati o njenih krivdi.
K Mrs. Eroscafel sem celo dejal:

„Ne verujem, da bi bila ona to storila.“

Ravno ko sem govoril te besede, je pa nekdo
potrkal na vrata. Takoj sem se podal navzdol in v
svojo veliko zadovoljnost odprl vrata nadzorniku, ka-
terega je spremljal eden naših uradnikov. Počakal je
spodaj, da je čul moje poročilo, in odobril vse, kar
sem ukrenil.

„Zdi se mi nekako, da je umor izvršil eden iz-
med stanovnikov hiše“, je dejal, pustil uradnika spo-
daj in šel z menoj v drugo nadstropje.

Komaj je bil eno minuto časa v sobi, je našel

Uprava pri južni železnici je postala s časom
taka, da je morala državna železniška oblast poseči v
desolatne razmere.

Da bi se ugodilo zahtevam vedno naraščajoče-
ga prometa, je naša vlada sezidala novo progo iz Du-
naja v Trst skozi Koroško, katera dela stari južni
železnici občutno konkurenco. Južna železnica izgubi
sedaj vsled tega vsako leto okroglo 7 milijonov kron.
Leta 1907 pa je morala še zvišati plače uslužbencem
in uradnikov. Južna železnica je namreč znana kot
podjetje, kjer so uslužbenci najslabše plačani. Vsléd
konkurence in povišanja plač je leta 1908 imela južna
železnica primanjkljaja 8 milijonov in leta 1909 7 mi-
lijonov kron. Da bi se ta primanjkljaj pokrtil, so se
povišali tarifi. Tarifi pri osebnem prometu so se po-
višali s 1. oktobrom 1908, pri blagovnem prometu pa
s 1. jan. 1910.

Tudi država je dovolila južni železnici provizo-
rično posebno zvišanje tarifov za gotove vrste blaga.
Vse te ugodnosti zadnjega časa bi vrgle južni želez-
nici okrog 7 milijonov K več dohodkov.

S to svoto bi se vendar kril komaj vsakoletni
primanjkljaj, a uprava in boljša uredba osebnega
prometa se ne bo uvedla. A to še ni vse.

Gospodje kapitalisti-akcionarji bi imeli radi tu-
di vsako leto masten dobiček, kajti oni smatrajo juž-
no železnico, kakor vsako slično podjetje za nekako
molzno kravo, katero hočejo do konca po svoje izrab-
ljati.

Da bi ta židovska družba vlekla lepe milijon-
ske dividende do konca koncesijskega roka, bi rada,
da bi jim za to priskočila na pomoč vlada z davčnim
denarjem. Na dva načina hočejo vloviti državo na
svoje limanice: Ali naj država za drag denar kupi
južno železnico, ali naj pa da garancije za vsakolet-
ni dobiček. No, ravno ponižne niso židovske želje!

Ker pa bi moral parlament v vse to privoliti, je
upanje, da do tega ne bo prišlo. Saj se ljudski za-
stopniki ne morejo zavzemati za nečedne židovske tež-
nje.

Tudi vlada je uvidela, da tako ne bo šlo. Za-
torej je iznašla drugo predlogo, ki bi naj pomirila de-
narja željne židovske živce. Dovoliti hoče, da bo sme-
la južna železnica do leta 1917 stopnjevaje poviševati
tarife pri osebnem in blagovnem prometu. Nadalje bi
država družbi tudi opustila ostali dolg kupne svote v
znesku 16% milijona kron z obrestmi vred, ki znaša-
jo 20 milijonov. A lastniki akcijske družbe bi morali za to dovo-
liti, da se amortizacija 184.000 obligacij v vrednosti
92 milijonov kron podaljša od leta 1918 do konca kon-
cesijskega roka. Tudi bi se morala po vladnem pred-
logu izboljšati prometna uprava.

Na ta način bi kapitalisti ne imeli velikega do-
bička. Upati tudi smemo, da se koncesija židovske
družbe po preteku dosedanjega roka ne bo več obno-
vila. Potem bo imela država, ki je z velikimi žrtvami
gradila železnico, vendar nekaj dobička, in tudi in-
vestiranih 92 milijonov kron bo pripadlo njej.

Dasiravno predlogi naše vlade glede saniranja
financ južne železnice za naše davkoplačevalce niso
ugodni in razveseljivi, imajo vendar francoski židje
a-la Rothschild, Lacombe, Dubois et comp. še velike
pomisleke proti temu načinu saniranja. Celo franco-
ska zunanji in finančni minister se trudita, da bi na-
šo vlado pripravila do tega, da bi z davčnim denar-
jem avstrijskih davkoplačevalcev polnila primanjku-
joče milijone v židovski milijonski vreči.

Francoski bogataši so celo začeli groziti, da
bodo vračali avstrijske državne rente, a tega nihče
ne veruje, ker francoski kapital ni delal nikjer tako
mastnih dobičkov kot v Avstriji. Sicer pa naj pomni-
jo akcionarji, da kdor vživa ugodne letine, naj bo za-
dovoljen tudi s „suhimi“.

nek predmet, katerega jaz nisem opazil. Bil je nož,
s katerim se je izvršil zločin. Zdravnik ga je našel
še v truplu, ga izvlekel, da preišče rano, in ga na-
to položil na mizo poleg postelje.

Bil je eden onih praktičnih nožev, pri katerih
se nahaja mala žaga, sveder za zamaške in druge
podobne priprave. Velika klina je bila, ako odprta,
s posebnim peresom zavarovana pred zaprtjem. Cel
nož je bil, izvzemši s krvjo pokriti del, tako svitel in
čist, kakor da bi ravnokar prišel iz prodajalnice. Na
roženem držaju je bila pritrjena mala kovinska plo-
šča, na kateri se je nahajal napis.

Bil je samo deloma urezan in se začeljal z be-
sedami: „John Zebedaeu od —“, konca ni bilo. Kdo
ali kaj je prekinilo delo graverja? Vsako ugibanje je
bilo nemogoče. Vseeno pa je to jako vzpodbudilo nad-
zornika.

„To nam vtegne pomagati“, je dejal. Potem pa
je pazljivo poslušal, kar mu je pravila Mrs. Erosca-
fel, med tem pa je semintja pogledal na ubogo bitje
v kotu sobe.

Ko je hišna gospodinja končala svoje poročilo,
je izjavil, da mora sedaj videti najemnika, ki je spal
v sosedni sobi.

Mr. Deluc je prišel, se ustavil med vrati sobe
in ves prestrašen odvrnil glavo od prizora. Bil je v
krasnem, modrem, nočnem oblačilu z zlatim pasom in
oveski.

Njegov obraz je bil ves rumen; njegove zeleu-
kasto-rujavne oči so bile zelo velike; zdelo se je, ka-
kor da bi mu vtegnile izpasti, ako bi se pod oči po-
stavilo žlico.

(Dalje prihodnjik.)

Južna železnica pri vseh volitvah voli z našimi narodnimi nasprotniki. Kako pridemo sedaj mi do tega, da bi podpirali to židovsko družbo z našim davčnim denarjem! Vladi in poslancem kličemo: Ne vinarja za južno železnico!

Spomini na grunwaldsko slavnost.

(Poročja udeležencev.)

Komu niso znani Sienkiewiczovi „Križarji“ in Matejkova slika „Bitka pod Grunwaldom“? Obadva umetnika nam slikata to slavno epizodo poljske zgodovine v tako krasnih barvah, da ostane vsakemu v spominu, kdor je prečital „Križarje“ ali videl Matejkovo sliko.

Grunwald! Bilo je 15. julija leta 1410, ko se je odločevala usoda poljskega naroda v boju s Prusi. Na strani Križarjev je stal veliki mojster Ulrik Jungingen, Poljakom je načeloval kralj Vladislav Jagiello. Odkar se je bila omožila poljska kraljica Hedviga z litvinskim knezom Jagiellom in tako omogočila združenje Poljske in Litve in pokristjanjenje Litvinov, je bil boj Križarjev s Poljaki neizogiben. Križarji so namreč že davno zgrešili svoje prvotno poslanstvo: širjenje krščanstva proti vzhodu, njih glavni namen je bil nazadnje le boj za moč, slavo in posvetno gospodarstvo. Križarji so izgubili krščanskega duha. (Zato ni nič čudnega, ako je pozneje prestopil veliki mojster Križarjev k lutrovi veri.)

Poljaki in Litvini so bili pokristjanjeni, s tem pa je bilo onemogočeno vsako nadaljnje prodiranje Križarjev proti vzhodu. Po dolgoletnih sporih in bojih je prišlo nazadnje do odločilne bitke pod Grunwaldom, ki je bila ena izmed največjih bitk v srednjem veku. Saj se je borilo na vsaki strani do 100 tisoč vitezov. V tej bitki je zmagal slavni poljski kralj Vladislav Jagiello s pomočjo Čehov in Rusov. Pravijo, da se je boril v tej bitki tudi poznejši vodja Husitov, Žižka.

Bitka pod Grunwaldom ni bila samo zmaga nad Križarji, ampak pred vsem zmaga nad Prusi in prodirajočim nemštvom. Zaradi tega je bila dalekosežnega pomena za ves slovanski in krščanski svet. Po grunwaldski bitki so postali Poljaki enaj najmočnejših držav v srednjem veku, ustavili so za dolgo časa prodiranje Nemcev proti vzhodu. Gotovo je pa, da Poljaki ne bi bili zmagali v tej bitki, ako ne bi bili imeli tako bojevitega kralja, kakor je bil Vladislav Jagiello. Zato je bila sveta dolžnost poljskega naroda, da proslavi 500letnico te bitke kar najsijajneje, da zopet oživi spomine nekdanje poljske slave.

Dne 14.—17. t. m. so se vršile v Krakovu v spomin na to bitko velike slavnosti. Od vseh strani, iz Galicije, Nemčije, Rusije in celo iz Amerike so prihitali Poljaki v svojo staroslavno metropolo, drugi slovanski narodi pa so poslali številne deputacije. — Tudi Slovenci so bili zastopani na tej izvanredni slavnosti.

Dne 15. t. m. je bilo odkritje Jagiellovega spomenika. Ob 9. uri dopoldne je bila sveta maša v slavni Marijini cerkvi na Rynku, pridigoval je pa Ilovski škof Bandurski, ki je proslavljal v vznesenih besedah spomin na to bitko. Težko je sicer govoriti, je rekel škof Bandurski, v sedanjih časih o tem najslavnejšem dogodku poljske zgodovine; kajti pred 500 leti je bil poljski narod združen, neodvisen, imel je svojo državo, danes pa je razkosan na tri dele, v isti deželi, kjer so Poljaki slavili svojo zmago, nima več nobenih pravic. Kaj je omogočilo grunwaldsko zmago? Najprej dar srca. Brez Hedvige ne bi bilo Grunwalda; ako ne bi bila žrtvovala 15letna kraljica Hedviga svojega srca knezu Jagiellu, ako ne bi bila združila Poljske in Litve, ne bi bilo tudi Grunwalda. To si naj zapomnijo vsi Poljaki, da je treba tudi danes za velike čine — velikih žrtev. In drugi vzrok grunwaldske zmage je bila disciplina in edinstvo poljskega naroda. Ko so se začeli umikati poljski vitezi in se je nagibala zmaga na stran Križarjev, je izdal kralj Jagiello geslo: Stojte kakor zid! Neustrašenost, stanovitost in neomahljivost poljskega naroda je zmagala. Kakor zid in skala moramo stati tudi danes, ko nas obdajajo sovražniki od vseh strani, ako hočemo zmagati. Naj bo spomin 500letnice grunwaldske bitke začetek nove dobe za Poljake, začetek vsestranskega preporoda!

Po maši se je zbralo na tisoče in tisoče ljudstva na trgu Jana Matejka pred spomenikom Vladislava Jagiella. Po nagovoru deželnega maršala Badenija je padla zavesa. Na visokem podstavku se dviga mogočna postava kralja Jagiella. Kralj sedi na konju in zre pred se po končani bitki, spodaj pod njim stoji knez Vitold, poleg njega pa leži ubit Križar; na levi, desni in zadnji strani so izklesane razne skupine. Najlepša je desna, ki predstavlja vjetege križarja. Orjaški Litvin je vjel Križarja in ga zvezal, z desno roko drži rog in trobi na pomoč. Od zgoraj na desni strani je napis: Bratom na pogum, na levi strani pa: Očetom na slavo!

Vtis tega spomenika je velikanski. V Avstriji je to gotovo najlepši spomenik, kar jih imamo. Saj pa je tudi stal ogromno svoto denarja, pol milijona kron. Ako se ne bi našel mecen Paderewski (največji poljski virtuozi na klavir), ki je sam daroval to svoto za ta spomenik, se ne bi bilo moglo ustvariti tako velikega dela.

Umetnik, ki je naredil ta spomenik, je Antoni Wiwulski, star komaj 32 let. Paderewski je sam izbral umetnika za to delo, na svojo roko je preskrbel vse, kar je bilo potrebno. Tako ste se našli dve sodni umetniški duši, obe veliki po duhu. Ob spomeniku poljske slave slavi tudi poljska umetnost svoje zmagoslavje.

Pred spomenikom so še govorili razni govorniki, župan mesta Krakova dr. Leo, Rusi Pogodin, Rodičev in Stachovič, ki spadajo med največje prijatelje poljskega naroda.

Profesor Pogodin je govoril sledeče: „Bratje Poljaki! Dolgo vrsto let živim s poljskim narodom v žalosti in veselju. Srečen sem, da morem biti sedaj med vami v tem trenutku. Tudi čez 500 let bo stal poljski narod silen in močen, a bo srečen in — svoboden. Klanjam se poljskemu narodu.“

In ruski poslanec Rodičev je izjavil: „Samo ena pravičnost je za vse: za Ruse in Poljake. Da zmaga ta ideja, je treba gojiti v obeh narodih čuvstva ljubezni, pravičnosti, svobode in spoštovanja do tujih pravic. To pa zahteva neumornega dela, ki se mora izvršiti na obeh straneh. Hvala, vam za zdrave, ki ste mi jih izkazali kot čuvstva do ruskega naroda, hrepenečega po svobodi in pravici in v imenu tega naroda, kličem: Naj živi poljski narod!“

V soboto je priredilo poljsko akademsko društvo Polonija Slovincem na čast slavnosti večer, katerega so se udeležili odlični gostje, na primer vseučiliški profesor dr. Zdiechowski, urednik „Slovanskega sveta“ dr. Koneczny, rusko-poljski poslanec Žukowski, Rus Rodičev in drugi. Besede Rodičeva, Zdiechowskega, Konecznega ostanejo nam Slovincem v hvaležnem spominu.

Najlepši in največkratnejši dan grunwaldskih slavnosti pa je bil v nedeljo, dne 17. t. m., slavnostni grunwaldski spreved po krakovskih ulicah na kraljevi grad Wawel. Od telovadišča na Bloniach se je pomikal veličasten spreved poljskega naroda, nad 50 tisoč ljudi, po okrašenih ulicah na Wawel, kjer počivajo slavni poljski kralji, in med njimi kralj poljskega duha, pesnik Adam Mickiewicz in prvobornik za poljsko neodvisnost in svobodo: Todeusz Kosciuszko, da se poklonijo kralju Vladislavu Jagiellu. Tako velikanskega spreveda ni bilo po časih poljskih kraljev. Grunwaldske slavnosti je zaključila javna telovadba poljskega Sokola na Bloniach.

Slovensko katoliško dijaštvo je bilo povsod iskreno in navdušenjem sprejeto. Seznanili smo se z odličnimi predstaviteji poljskega naroda, posebno s profesorjema Zdiechowskim in dr. Konecznim, ki gojita iskrene simpatije do slovenskega naroda. Iz pogovorov s temi možmi smo spoznali, da je poljsko vprašanje ključ do študija slovanskega vprašanja. Brez Poljakov ni veseljanstva. V ospredju stoji danes rusko-poljski spor, in v tem sporu je pravičnost na strani Poljakov. Seveda je treba študirati poljske in ruske razmere, sicer ne moremo razumeti poljskega separatizma nasproti neoslavizmu.

Španija pred revolucijo.

Brezmiselna protiverska gonja, ki jo je započelo sedanje liberalno-framasonsko ministrstvo, tira špansko državo v popolni propad, v revolucijo. Zadnja poročila, ki so nam došla, so zelo pesimistična.

Znamerja, da se Španka bliža revoluciji, se množe. Vse vojaštvo, ki je dislocirano po Kataloniji, je konsignirano in tudi iz drugih okrajev so poklicani vojaški oddelki v to provinco. Fuzija republikancev z socialisti, med katerimi se nahaja mnogo pravih anarhistov, ki se je zvršila pred kratkim, je položaj zelo poostila. Neugodna poročila pa, ki dohajajo iz Melile, nevarnost še le povečujejo.

Na južnem Francoskem, posebno v mestih Cerbere, Narbonne in Perpignan, kjer biva mnogo španskih beguncev, se tudi opaža silno agitacijo. Ti begunci, ki so deloma desertirali, da jim ni bilo treba iti v Afriko, deloma so pa revolucionarji, ki so se aktivno vdeležili vstaje v Barceloni, žive v največji revščini. Eni izmed njih hočejo iti na dan obletnice barcelonske revolucije korporativno v Barcelono, — drugi predlagajo osnovanje komiteja, ki naj jim izposluje popolno amnestijo in dovoljenje za vrnitev v domovino, — tretji, posebno prenapeti zagrzenci, pa propagirajo obnovitev lanskih v Kataloniji in Geroni izvršenih grozodejstev.

Španska vlada se zaveda te nevarnosti in ni ojačila samo posadk v zgoraj navedeni provinci, ampak izdala tudi striktno povelje, nemire povsod koj v kali z vso strogostjo udušiti, da ne dosežejo prevelikega obsega.

V Bilbao deluje socialistični poslanec Pablo Iglesias v zvezi z republikanci in radikali na to, da bi tudi tamkaj vžgal vstajo.

V Gijonu pride vsak dan do spopadov. Situacija je še težavnejša, ker so združeni industrialci sklenili ustaviti delo v tovarnah in v pristaniščih.

Ministrski predsednik Canalejas je izjavil, da ne more biti o kaki amnestiji, ki bi se vladi izsilila, posebno ker bi s tem vlada pokazala plašljivost in slabotnost, nikakega govora.

Dne 16. t. m. se je pod predsedstvom kralja Alfonza XIII. vršila seja ministrskega sveta. Sklenilo se je postopati nasproti revolucionarcem z vso ostrostjo in brez pardona.

Kak bo konec tega zapletenega položaja, se ne

da reči. Vsa Španija je sedaj podobna velikemu vulkanu, ki lahko vsak hip izbruhne.

Španski katoličani so dobro pripravljene in ne gledajo ravno s strahom v bodočnost. Veliko nevarnejše je za dinastijo, ker si je kralj s svojim neprikritim podpiranjem svobodomiselstva odtujil katolike, na liberalce se pa ne more zanesti, ker si pridobiva med njimi republikanska ideja vedno več tal.

Politični pregled.

Slovanska banka.

Glede ustanovitve Slovanske banke se je sklenilo na vseslovanskem kongresu v Sofiji sledečo resolucijo:

„Drugi pripravljalni slovanski shod v Sofiji pozdravlja z zadovoljstvom obvestilo, da so merodajni faktorji ruskih bančnih zavodov sklenili, da se udeležijo s svojimi kapitali ustanovitve Slovanske banke v Petrogradu.“

Ker je s tem izpolnjen eden izmed najvažnejših predpogojev, prosi slovanski kongres predstavitelje vseh slovanskih narodov, da delujejo na to, da se organizacijski bančni odbori med posamnimi slovanskimi narodi potrudijo, da se udeležijo ustanovitve Slovanske banke čim najširši kapitalistični krogi.

Slovanski odbori med poedinimi slovanskimi narodi se pozivljejo, da najkasneje do 1. novembra 1910 naznanijo, s kakšnim kapitalom se udeležijo ustanovitve.

Nato se ima v Petrogradu sestati bančni komite, obstoječ iz članov, izvoljenih v Pragi, in izpolnjen z zastopniki posameznih slovanskih bančnih odborov, ki naj vzame v roko ustanovitev Slovanske banke.

Financijska kriza na Češkem.

V političnih krogih na Češkem se gleda z velikim strahom v bodočnost, ker se jesen vedno bolj približava, a še vedno ni nikakega upanja za povoljno rešitev finančne misere v deželi. Zdi se, da pride na Češkem do finančne katastrofe, ako češka deželna blagajna ne dobi do 1. septembra izdatne pomoči.

Deželni odbor niti ne bo mogel dovoliti, da se začne novo šolsko leto, ker nima denarja niči da bi plačal šolske sluga, a kam še učitelje.

Zato se je začela med češkimi in med nemškimi poslanci živahna akcija, da bi se storilo konec tem razmeram ter bi prišlo do delovanja deželnega zbora, in s tem do rešitve dežele pred neizogibno katastrofo.

Kakor poročajo zadnje vesti, se trudijo posebno veleposestniki obeh skupin za delamožnost deželnega zbora. Glasi se celo, da so ponudili vladi svojo pomoč.

Sestanek avstrijskega in italijanskega zunanjega ministra.

„Giornale d'Italia“ poroča, da se bosta sešla naš zunanji minister Aehrenthal in italijanski San Giuliano. Sestanek se bo vršil ali v Ischlu ali v Marijinih varih ali ba v Solnogradu.

Predmet razgovorov bodo tvorili avstrijsko-italijanski odnosi.

Ugledni italijanski list pravi, da je med obema državama mnogo takih točk, ki so povzročile nezaupnost in nesporazumljenje v zunanji politiki, in te je treba urediti.

Katoliške tendence pri anglikanski duhovščini.

Kakor znano se približuje zunanji kult anglikanske cerkve napravam katoliške cerkve. Mnogo je duhovnikov, ki se pri pridigah in verskih vajah ravna po katoliški cerkvi.

Taki slučajni se množijo vedno bolj. Župnik pri Sv. Mariji v minhesterski škofiji je bil obdolžen, da se je pri pridigi posluževal transsubstancijacije po predpisih rimsko-katoliške cerkve.

Obtožen je bil ta župnik tudi, da je rabil pri pouku v nedeljski šoli katekizem z molitvami k Materi božji, učil pesem „Ave Marija“ in spisal knjigo „Božja daritev“ skoraj doslovno po naukih katoliške cerkve.

Čudno je, da ga anglikanski škof kljub temu ni pozval na odgovor, ampak ga je še drugim duhovnikom priporočal za vzgled.

Operacija srbskega kraljeviča Jurija.

Srbski kraljevič Jurij je tako nevarno obolel, da bo treba izvršiti na njem operacijo slepiča.

Opozicionalno časopisje radi tega napada vlado in jo dolži, da je ona tega kriva, ker je tako prikrivala kraljevičevo bolezen.

Zdravstveno stanje kraljevičevo je od dne do dne slabše. Ako se ga sploh še hoče rešiti, se mora podvreči operaciji. Operacija se izvrši v Parizu.

Spor med nemškimi socialdemokrati.

Kakor znano, so socialdemokrati na Badenskem glasovali za proračun in so tudi vstali, ko se je zaklical običajni „živio“ na vladarja pri otvoritvi badenske zbornice. To pa še ni bilo vse.

Sedaj so sklenili odposlati dva zastopnika v deputacijo, ki se je sestavila, da bi gratulirala velikemu vojvodu in vojvodinji k srebrni poroki.

To je silno razburilo socialdemokrate po drugih kronovinah, zlasti na Pruskem.

Beblovo glasilo v Berlinu silno napada badenske tovariše, ki tako pozabljajo na vse socialdemokratske ideale in se klanjajo pred najrazvitejšimi zastopniki sedanje nedemokratske družbe.

Badenski socialisti seveda tudi krepko odgovarjajo in boj med marksisti in revizionisti divja zopet z vso silo.

Ogrska poslanska zbornica.

V seji ogrskega državnega zbora dne 21. t. m. je imel ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary nad dve uri trajajoči govor.

Pozornost so vzbudila izvajanja ministrskega predsednika glede po njegovem mnenju odločilne potrebe skupne banke z Avstrijo, in njegova izvajanja o skupni armadi.

Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary je rekel glede skupne banke sledeče:

Skupna banka Avstro-Ogrske je v preteklosti izvršila izvrševala svojo nalogo. Pred vsem je bila skupnost tega zavoda Ogrski, kot gospodarsko slabši kakor je Avstrija, v prospeh in korist. Tudi za bodočnost more zahtevati Ogrska skupnost avstro-ogrsko banke, kajti inozemstvo bo dalo denar le v zaupanje do tako trdnega gospodarskega središča, kakor je ravno avstro-ogrsko banka. Le tedaj se bo de tudi v bodoče inozemstvo udeleževalo kredita in kupovalo ogrske papirje, kateri bodo radi tega lahko dobro placirani.

Glede skupne armade izvajal je ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary, da se mora tu vpoštovati staro geslo: „Si vis pacem, para bellum.“ Zato je treba vse storiti, da razvoj naše armade ne zaostaja prav nič za razvojem oborožene sile drugih držav. Kaj pomenja vojaška moč, je najbolj pokazala zadnja kriza na Ogrskem.

Zanimiva so tudi izvajanja ministrskega predsednika o državno-pravnem položaju anektiranih dežel radi tega, ker se je govornik skliceval samo na od prejšnje vlade podane predloge glede tozadavnega zakona, katere hoče baje sedanja vlada znova podati. Jasnejše izrazi stališče sedanje ogrske vlade napram državno-pravnemu razmerju avstro-ogrsko monarhije k anektiranim deželam si grof Khuen-Hedervary ni upal.

Kriza na Srbskem.

Kabinet Pašić stoji pred nevarno krizo.

Pred odhodom v Petrograd se je kralj Peter zavezal, da bo zboljšal odnose med Srbijo in Črnogoro ter bo šel osebno čestitat črnogorskemu knezu k njegovemu jubileju.

Ko je pa srbska vlada zvedela, da se hoče Črnogora proklamirati za kraljevino, jo je to neprijetno dirnilo in odločilo se je, da bo šel namesto kralja Petra čestitat prestolonaslednik Aleksander.

S tem so bile pa kršene obveznosti napram Rusiji, ki na sedaj odločno zahteva, da gre na Črnogoro kralj Peter. Najbrže se bo kralj udal, a Pašić se bo pa umaknil.

Cesar Viljem na Dunaju.

Kakor je „Korr. Wilhelm“ izvedela iz zanestivega vira, pride cesar Viljem dne 20. septembra na Dunaj, kjer ostane dva dni.

Prej, to je dne 17.—19. septembra, se cesar na povabilo nadvojvode Frederika udeleži lova v Belajau.

Revolucionarna propaganda v francoski vojski.

Med ženijske vojake, ki so se te dni vračali od revizije vojaštva v Long Championu, so se razdeljevali revolucionarni oklici, v katerih se je pozivalo vojake, naj v slučaju generalne stavke podpirajo železniške delavce.

Raznoterosti.

Umrli je v Spodnjem Dravogradu č. g. kaplan Josip Korošak. Rajni je bil rojen dne 26. februarja 1878 pri Sv. Juriju ob Ščavnici; v mašnika je bil posvečen leta 1905. Kot kaplan je služboval pri Sv. Rupertu nad Laškim, v Pilštanju, Rajhenburgu, Svetinjah in Kozjem. Zadnji dve leti je hudo bolehal. Zdravil se je od 1. novembra 1908 do aprila 1910 pri usmiljenih bratih v Gradu. Pogreb je bil danes dne 22. julija ob 10. uri predpoldne. — R. I. P.!

Duhovniška sprememba. Župnija Reka je dobil č. g. Albin Slavec, kaplan v Žrečah.

Iz pošte. Celestina Seifriz je imenovana za poštno oficijantino v Brežicah. — Poštna pomožna uradnica Emilija Nemeček v Štorah je imenovana za ekspedijantino v Mettersdorfu.

Iz šole. Na 6razrednici s tremi nemškimi paralkami v Studencih se nadučiteljsko mesto definitivno odda. Prosilec mora biti zmožen poučevati veronauk. Prošnje se morajo vložiti do 16. avgusta t. l. V celjskem političnem okraju se sledeča mesta definitivno oddajo: na 6razrednici v Vranskem (drugi plačilni red) mesto učiteljice; na 5razrednici v Braslovčah (drugi plačilni red) mesto učitelja in učiteljice; na 5razrednici v Polzeli (drugi plačilni red) mesto učiteljice; na 4razrednici v Zibiki (drugi plačilni red) dve mesti za učiteljice; na 2razrednici v Lučah (drugi plačilni red) mesto učiteljice; na 4razrednici v Rečici (drugi plačilni red) mesto učitelja; na 3razrednici v Dolu (tretji plačilni red) mesto učitelja; na 2razrednici pri Sv. Petru pri Laškem trgu (drugi plačilni red) mesto učiteljice; na 6razrednici v Mozirju

(drugi plačilni red) mesto učitelja. — Prošnje se morajo vložiti do 10. avgusta t. l.

Liberalci vpijejo dalje radi poboja v Vrbju pri Žalcu. Akoravno se jim že ves svet smeje, delajo še vedno odgovorne č. gg. kaplana Jeharta in Schreinerja. Liberalni listi še vedno slikajo položaj tako, kakor da bi bil ranjeni Cokan najnedolžnejše jagnje pod solncem, ki ni hotel nobenemu človeku ničesar, in je bil le od nahujskanih fantov zahrbtno napaden. Mi smo že v zadnji številki z vso odločnostjo zavrnili liberalna sumničenja in konstatirali njihovo lažljivost. Poročila, ki jih prinašajo liberalni nemški listi, naše ogorčenje nad podlim liberalnim obrekovanjem in zavijanjem popolnoma opravičujejo. Graški listi („Tagespost“ in „Tagblatt“) poročajo, da sta se Cokan in Anton Peskan sporekla, ter je prišlo med njima do pretepa. Med pretepom sta potegnili oba nože in sta si medsebojno prizadejala rane. Razlika je samo ta, da je bil Cokan težko ranjen, med tem ko je dobil Peskan samo lahke poškodbe. Ta poročila se seveda bistveno razlikujejo od liberalnega kričanja. Iz njih se jasno razvidi, da se je dogodil v Vrbju sicer vsega obžalovanja vreden dogodek, za katerega se pa ne more delati odgovornih kakih političnih strank, še manj pa č. gg. kaplanov, ki gotovo kakor mi vse poboje najodločneje obsojata. Liberalci bodo mogoče še dalje kričali, a nas naj to ne moti. Preiskava bo prinesla liberalnim ovinkarjem novo, krepko blamažo.

Zelo vroče mora biti na kozjaških vrhovih okrog Sv. Duha na Ostrem vrhu in na Gradišču, da so se tamošnjim liberalcem tako skisali možgani. In res, edino človek s skisanimi možgani mora poročati liberalnim listom take budalosti, kakor jih ima „Narodni Dnevnik“ od dne 20. t. m. v dopisu iz Gradišča. Poslušajte, kako čepči prifrknjeni dopisnik jo stroških, ki jih je baje imela S. K. Z. z zadnjimi volitvami: „Nek Paulič vlg. Hasenbach od Sv. Križa je kupoval po Gradišču jajca, pri tem agitiral in zato dobil — kakor je sam rekel — (če je vlekel kakega liberalnega kozlička; op. ur.) — dnevno 4 krone. Govori se tudi, da bi dobila Gril (naša vrla pristašinja; op. ur.) 300 K, Anton Jarc pa menda toliko, da bo lahko romal v Jeruzalem.“ Sicer smo res v dobi kislih kumare, a da se možganji komu tako skisajo, je vendar nekoliko od sile. Da, da, dolgo bo še trajalo, predno bodo znali naši liberalci po tem piramidalnem porazu, ki je toliko požrl, normalno misliti. Pihali bodo že hladni jesenski vetrovi, a normalnosti še ne bo.

Trializem. Med Nemci se vedno bolj širi prepričanje, da je bodočnost naše države na jugu, katerega se ne sme še nadalje tako zanemarjati, kakor dosedaj. Zadnji dogodki v avstrijski zbornici, kriza na Hrvaškem in državno-pravni konflikti v Bosni so to prepričanje zopet oživili. Večerna „Tagespost“ od dne 20. t. m. prinaša daljši članek, v katerem dokazuje, da je težišče države na jugu. Med drugim piše „Tagespost“: „Poslanec Dobernig je imel popolnoma prav, ko je pred kratkim opozarjal na nekem shodu v Celovcu, da ni jugoslovanske vprašanje samo najvažnejše vprašanje za državo, ampak tudi za avstrijske Nemce, ki morajo obrniti svojo pozornost na njegovo rešitev. S samim zanikanjem ne dosežemo nič. Mi stojimo pred problemom, ki faktično obstoja in se ga ne more kar tako zatajiti.“ To je vse prav in lepo. Nas mora tako pisanje zagrizenega nemško-nacionalnega lista samo zadovoljiti. Ta popolna sprememba v mišljenju našega nemškega nasprotnika, ki je še pred kratkim nas zanikal in nas ni vpošteval, nam samo priča, da je dosledno in pa energično delovanje naših poslancev rodilo lepe sadove. Ne da bi izrekli nezasluzeno hvalo, lahko mirnega srca trdimo, da je smotrena politika naše delegacije, ki je znala vedno izrabi primerni trenutek, pripomogla največ k temu, da se je obrnila pozornost merodajnih faktorjev na jug. A mi smo hoteli opozoriti še na nekaj drugega. Kakor hitro se prepriča kak nemško-nacionalen politikar o resnosti jugoslovanskega vprašanja, že se mu prikaže veliki bavbav: Trializem! Ta proces, ki ga opažamo drugod, se zreali tudi iz „Tagespostinega“ članka. Uverjenje o važnosti jugoslovanskega vprašanja in o nujni potrebi njegove rešitve izsili člankarju vznemirjeno misel: „Kaj bo, ko bodo vsi ti južni narodi začeli skupno in enodušno zahtevati rešitev državne problema v smislu trializma?“, to vprašanje človek kar sliši izmed vrst. Naš odgovor je kratek: Nemški strah nam dokazuje, da smo na pravi poti, zato naprej!

Marekhl je čutil potrebo po olajšanju svoje s sovraštvom do Slovencev preobložene politične torbe in je sklical na 19. t. m. shod v Ljutomeru. Udeležba je bila skrajno pičila, ker so se že najbolj zagamni vsenemški volilci naveličali Marekhlvih duhovitosti, a gospoda poslanca to ni nič iretiralo. Zopet je imel priliko, da je zabavljaj čez Slovence, ki nikakor ne spadajo v te dežele, kjer prebivajo, ampak bi se morali skriti najmanj v azijske pragozde, in to ga je veselilo. Posebno je jezilo ljubeznivega Marekhla, ker zahtevamo lastno univerzo. Mogoče se je razkorail vsenemški gospod in rekel, da nimamo za to nobene pravice. No, no, le počasi g. Marekhl, bolesta nemška megalomanija se bo že še dala nekoliko ozdraviti.

Urednik „Narodnega Dnevnika, Spindler, je postal v zadnjem času še bolj nervozen, kakor je bil na shodih, ko so mu naši pristaši izpraševali vest. Kaj pa je temu vzrok? Polno tožb, katere so napravili na-

ši pristaši proti g. Spindlerju in „Narodnemu Dnevniku“ radi lažljivih dopisov in psov. Da sedaj ne bodo naši pristaši zadovoljni z izjavami, povemo g. Spindlerju že naprej. — Sram mora biti človeka, da je „Narodni Dnevnik“ slovenski list, kajti noben še tako umazan židovski dnevnik se daleko ne more meriti s tem „revolver-žurnalom“. Pa to je liberalno delo za napredek ljudstva (recte posurovenje in podivjanje ljudstva).

G. Spindlerju. Ker vam primanjkuje gradiva za vaš list in ste špecialist za zadeve „uskokov“, vam svetujemo, da začnete objavljati vesti o raznih pravih uskokih, bivših članih izvrševalnega odbora, glavnega odbora Narodne stranke, njenih okrajnih predsednikov itd. Gotovo bodete o njih več znali poročati, kakor o raznih „uskokih“, ki niso bili nikdar pristaši Narodne stranke.

Liberalna Zadrudna zveza v Celju je po mnenju generala dr. Kukovca edina za rešitev kmečkega stanu delujoča gospodarska organizacija. Kako ta zveza za blagor kmetov (gotovo pa ne za blagor „Narodnega Dnevnika“ in „Narodnega Lista“) deluje, je najboljši dokaz ormoška posojilnica v Ormožu, zvesta članica liberalne Zadrudne zveze v Celju, katere podeljuje posojila proti 6½%, reci: šest in pol odstotkov. Ker gotovo računa upravnine nad 1% (pri podeljenih posojilih leta 1909 v znesku 133.046 K znaša upravlna 2.266 K 51 v), plača ubogi kmet v ormoškem okraju, ko prejme posojilo, več kakor 7%. — „Klerikalci“ pa, ki v posojilnicah v Svetinjah, Vel. Nedelji, Sv. Tomažu, Sv. Bolfenku posojujejo proti 5% obrestovanju in zahtevajo le ½% upravnih prispevkov, so „škodljivci“ in „izkorisčevalci“ kmečkega ljudstva po besedah celjskih liberalnih listov. Rojak dr. Kukovec, usmilite se našega bornega kmečkega ljudstva in zastavite svoj „vpliv“!

„Nar. Dnevnik“ kot državni pravdnik in zanjarm je lepa služba za liberalen, smrti namenjen list. V torkovi številki kliče na vse grlo po orožnikih, okr. glavarstvu in državnem pravdniku, naj vendar za božjo voljo uženejo enkrat g. kaplana Schreinerja. Preiščejo naj, kaj govori v cerkvi v Žalcu! Znamenje, da „bogaboječji“ liberalci ne hodijo v cerkev. Mi bi pa svetovali državnemu pravdnikstvu še več; naj namreč preišče tudi — nož g. kaplana, če ni morebiti krvav, ker po pisavi neumnega „N. Dnevnika“ se mora skoro sklepati, da je g. Schreiner lastnorodno sodeloval takrat, ko so liberalne „kidovne vile“ razširjale naprednost po Vrbju. Če bo državnemu pravdniku preostajalo časa, naj še preišče možgane liberalnih dopisnikov celjskega „Narodnega Dnevnika“.

Nemške skrbi. Celovski knezoškof dr. Kahn je že dokaj star in tudi bolehen. Breztaktno in neženirano, kakor je navada vsiljivih čifutov, razpravlja nekdo v „Tagesposti“ od 21. t. m. o dr. Kahnovem nasledniku. Nemški žid najprvo trdi, da je kandidat Slovencev dr. Ehrlich, na katerega izlije vse svoje strupeno sovraštvu, ker dr. Ehrlich kakor rojen Slovenec tudi slovensko čuti. Potem se srdi nad sivolasim knezoškofom, ker dopušča „nepravilno uporabo matrik“. Končno pa pove svoja kandidata, ki sta stolni dekan Bittner in stolni kanonik Gröger. Nočemo dostavljati drugega, kakor: Nad vse značilno in vse judovsko-nemško-nacionalno mišljenje in delovanje označuje je to pisanje „Tagespost“, ki v zadeve, ki so v prvi vrsti notranje-cerkvenega pomena in posebno kakega zagrizenega čifuta popolnoma nič ne brigajo, ob taki neprimerni priliki vtika svoj nos.

Svobodomiselno nemško učiteljstvo je priredilo te dni v Gradu velik rumel. Prva dva dni 19. in 20. t. m. je bilo še nekam bolj mirno. Poudarjalo se je seveda nemško-nacionalni značaj učiteljstva na vse pretege, a večje nesreče ni bilo. Skoro smo nekoliko preveč zapisali. Že 20. t. m. zvečer so se pričele ostentativne demonstracije za „svobodno šolo“. Vsi glavni stebri „svobodne šole“ v Avstriji, od glasnega dunajskega barona Hocka in praškega profesorja Klemensiewicza doli do socialdemokratskega poslanca Glöckelna so bili navzoči. V vseh mogočih variacijah so ti možje slikali „črnega rimskega zmaja“, ki hoče imeti ljudstvo vedno zabit in zarukano, ter se navduševali za „svobodno šolo“, ki hoče imeti svobodo v šoli in svobodo za učiteljstvo (!!). Ko je ploha nešteti fraz prenehala, so se zbrali kulture žejni prvoborilci svobodomiselstva in so sine ira et studio poštono namakali tudi svojo notranjost. Prepričani smo, da so vsi srečno prebavili razne neslanosti o „fanatičnem rimskem zapeljevanju ljudstva“ in ni ostala nobenemu kaka duhovitost predobro znanega barona Hocka na želodec. Upajmo, da ne!

Upl. Naivno veseli so liberalci. V svojem glasilu od 20. t. m. jim je njihova razgreta domišljija pričarala bajen san: volilci so se dali od lumparskih liberalnih napadov premotiti in mečejo na naše poslance „polena in krepelce“ ter jim izrekajo „zasoljene nezaupnice“. Pustimo norcem veselje!

V Vrbju ranjeni Cokan je umrl. Kakor je bilo pričakovati, poskuša liberalno časopisje žalosten slučaj še nadalje izrabi. Preneumno se nam zdi prerakati se z liberalci, ki trde, da je Cokan „žrtev sistematičnega duhovniškega hujskanja“, ki ne delajo za ta dogodek odgovornih samo gg. Schreinerja in Jeharta, ampak tudi dr. Korošca, dr. Hohnjeca in dr. Verstovška. Konstatiramo samo! Vsakemu, kdor hoče vedeti, je znano, da je naša izobraževalna organizacija odpravila tekem svojega kratkega obstoja že mnogo poprej do cela udomačenih pretepaških navad. Fak-

tum je, da so v krajih, kjer je naša organizacija vkoreninjena, poboji in druge fantovske razvade skoro prenehali. Ravno tako je tudi resnica, da je v tem oziru najslabše tam, kjer se šopiri liberalizem in z njim združena nemškutarija.

Zopet sramotijo. Na drugem mestu že poročamo, kako govori liberalno glasilo zaničljivo o priprostem slovenskem ljudstvu, a to še ni vse. „Nar. Dnevnik“ od 21. t. m. imenuje naše kmečke fante „duševno slabo razvite“. To je že višek. Nič se naj ne čudijo zagamani uredniki okrog „N. Dnevnika“, ako bodo naši fantje odgovorili na take nizkotne žalitve, kakor edino z neizprosno bojem proti liberalcem. Da kak omejen napol inteligent imenuje naše vrle fante „duševno slabo razvite“, to se pač da vrniti samo s takim govorečim plačilom.

Abbe Murri, znani italijanski modernist, ki je od zadnjih volitev tudi član italijanske zbornice, je napravil zadnji, odločilni korak. Kakor poročajo listi, je odložil duhovniško obleko in s tem definitivno izstopil iz katoliške cerkve. Pri konsekventnem modernistu, ki je po svojem bistvu že davno popolnoma odpadel, je tak korak edina logična posledica. Nas, ki pazljivo opazujemo modernistični razvoj, je končni sklep tega slovitega italijanskega modernista samo krepkeje utrdil v prepričanju, da modernizem ni nič drugega, kakor zelo zahrbtna, a zato še bolj nevarna protiverska propaganda.

Iz reda frančiškanov. Po najnovejši statistiki, katero je izdal redovni generalat, ima red 40 škofov. Dva frančiškana, namreč bivši patrijarh v Lisaboni in nadškof v Tledu, ki je obenem primas v Španiji, sta kardinala. Trije frančiškani so apostolski delegati, in sicer: v združene države v severni Ameriki, v Egiptu in v Siriji. Frančiškani, so kot nadškofi v Bostri, Antivari in La Plata. Frančiškani imajo med vsemi katoliškimi redovi največ škofov, kar odgovarja njihovem neutrudljivemu delovanju.

Katoliške šole v Združenih državah. V Združenih državah Severne Amerike živi 15 milijonov katolikov. Od njih otrok jih obiskuje 1.273.000 katoliške šole. Koliko prihrani s tem država, se vidi v Pittsburgu. Od 1 mil. šolskih otrok obiskuje 22.000 otrok 57 župnijskih šol. Ker znaša šolski proračun 16 milj. kron, stane državo en šolski otrok na leto 200 K. Katoliške šole v Pittsburgu prihranijo državi na leto tako celih 4 milj. kron. Če bi se vse katoliške šole upoštevale, prihrani država na leto okrog 180 milijonov. Združene države pa ta prostovoljni davek katolikov upoštevajo in prepuščajo katoliške šole popolni svobodi. Naj bi se Evropa učila od Amerike!

Fran Naval — dramatični pisatelj. Odlični operni pevec, slovenski rojak Fran Naval-Pogačnik je spisal veseloigro v treh dejanjih, ki jo vprizore na Kraljevih Vinohradih.

Železnica na Triglav. Inženir J. Planinski in docent dr. Steiner v Pragi sta izdelala načrt za železnico na Triglav. Po tem načrtu bi peljala železnica iz Bohinjske Bistrice čez Velo polje in od tod na višek Triglava. Od Bohinjske Bistrice do Velega polja bi vozili avtomobilni omnibusi, od tam naprej pa gorska železnica. Električno silo bo proizvajala posebej za to napravljena električna naprava na Velem polju. Da se ta načrt uresniči, se ustanovi posebna akcijska družba.

Štajersko.

Mariborske novice.

Maribor. Rešilni voz je v pondeljek pripeljal iz koroškega kolodvora nekega 'Jakoba Godeca' iz St. Lovrenca nad Mariborom. Godec ima težke rane na glavi in je bil brez zavesti še do včeraj. Kje in kdo mu je prizadjal rane, se ne ve, mogoče je, da se je kje ponesrečil.

Maribor. Ponesrečil se je v sredo dne 20. t. m. pri podiranju starega hrama v Dravski ulici 60-letni zidar Franc Ferš. Nesrečni slučaj je hotel, da se je zid na njega podrl in ga zasul. Teško ranjenega so drugi delavci izvlekli izpod zidovja in ga prepeljali v bolnišnico.

Maribor. Od dne 7. t. m. pogršajo 17letnega trgovskega učenca (Maksa Kasparja, ki je bil nastavljen v neki tukajšnji trgovini. Dne 8. t. m. je dobila njegova v Mariboru stanujoča mati pismo, v katerem izraža sin samomorilne namene. Pismo je bilo oddano v Mariboru. Od tedaj ni o Kasparju ne duha ne sluha.

Maribor. Ta mesec praznuje ravnatelj tukajšnjega moškega učiteljskega, g. Henrik Schreiner, šestdesetletnico življenja. G. ravnatelj je rojen v Ljutomeru in je postal ravnatelj pred 20 leti. Posebno mnogo se je bavil s slovenskim šolstvom in je slovensko pedagogično književnost zelo obogatil. Zasluznemu možu čestitamo in mu želimo še mnogo uspehov.

Mariborski protestanti so izrazili vročo željo, da bi dobili za svojo cerkev zvonove. Neka ženska sedaj zelo pridno pobira po Mariboru darove in nadleguje prav pridno tudi katoličane. Opozarjamo na to naše ljudi, da ne bodo podpirali losvonromovcev. Kaj bi neki rekli protestanti, ako bi jih nadlegovali katoličani za svoje verske naprave?

Smrtna kosa. V sredo, dne 20. julija je umrla v Mariboru gospa Marija Rajšp, rojena Baumgartner, soproga nadučitelja v pokouju. Rajna je bila verna Slovenka. Truplo so danes, dne 22. julija prepeljali k Sv. Juriju v Slov. gor., kjer so jo položili k

večnemu počitku. N. v m. p.! — G. Rajšp je kot eden najboljših slovenskih učiteljev služboval dolgo let kot nadučitelj pri Sv. Juriju v Slov. gor. Tamošnje občine so ga za njene izvanredne zasluge imenovale za častnega občana.

Celjske novice.

Celje. Agitator Narodne stranke Miha Štiebler je kaj kunšten človek. Začel je z raznimi sredstvi delovati proti izstopu posojilnic iz svoje liberalne Zadrudne zveze. Sklep neke posojilnice je razveljavil radi tega, ker je bil spisan na polo papirja, ne pa v knjigi. Pri drugi posojilnici je dal izključiti 14 dni po seji enega člana načelstva in pustil „zmagonosno“ konstatirati, da je izstop iz celjske zveze neveljaven. Človek nima besedi, s katerimi bi obsojal tako nezadrudno, vsaki avtonomiji in samostojnosti zadrug naspotujoče postopanje. Škoda, da Khuen ne pozna te dike naših liberalcev; če ga spozna, ga gotovo povabi, da vodi prihodnje volitve na Ogrskem. Miha Štiebler bo gotovo iznašel še nebroj sredstev, s katerimi bo potlačil svobodno voljo in mišljenje ljudstva. A vse ne bo nič pomagalo, vsa nasilna sredstva so brezvspešna; ure liberalnih poslancev, agitatorjev, listov, urednikov in organizacij so štefe!

Celje. Pri nas se vse — izvzemši pet liberalnih koncipientov, ki sede pri liberalnih koritih, socialdemokrata Spindlerja in „radikalca“ Lesničarja — zgraža nad ostudnimi lažnjivimi napadi na žalske g. kaplane, osobito g. Schreinerja. Ogorčenje v vseh narodnih krogih je povsem umevno, če pomislimo, da kliče „Narodni Dnevnik“ državne oblasti na pomoč radi delovanja g. Schreinerja na Dobrni. „Slovenski“ list želi, da se proti g. Schreinerju, ki je spravljal celo občino Dobrno v slovenske roke in ljudstvo vzgajal v odločne Slovence, — postopa. Sicer pa ni nič drugega pričakovati od ljudi, katerim še menda zdaj srce gorko bije za nemško socialdemokracijo, od ljudi, kateri so zvezani s štajercijanci in socialnimi demokrati, ki so jim zadnjič oddali tretjino vseh liberalnih glasov.

Celjski fotograf Perissich je velik Nemec. Dasi njegovo srce ne ljubi Slovencev, se vendar poslužuje slovenskega jezika, da pride do slovenskih kronice. Te dni je preplaval celo Savinjsko dolino z reklamnimi plakati, ki so pisani v škandaloznem nemško-slovenskem jeziku. Vsa brezobraznost celjskega posilinstva se pa zrcali v dejstvu, da pošilja Perissich v slovenske vasi svojega pomočnika s slovenskim znakom na prsih.

Iz Celja nam poročajo: 'Obrtniška shoda' dne 17. t. m. v Gornjemgradu in Mozirju (sta se prav dobro obnesla. Vsakega se je udeležilo do 20 obrtnikov. O obrtniških vprašanjih, osobito o organizaciji, je v Gornjemgradu razpravljala gospod Ivan Rebek iz Celja, v Mozirju gospod Rebek ter gospod Čretnik iz St. Jurija ob juž. žel. Oglašali so se na obeh shodih tudi obrtniki s svojimi težnjami.

Ptujske novice.

Ptuj. Na sejmju dne 20. t. m. je bilo 196 konj, 1022 govede in 842 prašičev. Cene so bile sledeče: Biki za 100 kg žive teže 66—74 K; voli 72—28 K; krave 52—58 K. Prašiče se je prodajalo celo po 1—1.10 K 1 kg žive teže. Kupčija je bila izborna. Prihodnji splošni živinski sejm se vrši dne 3. avgusta. Dne 5. avgusta bo vsakoletni blagovni sejm, združen s sejmju za konje in govedo. Samo svinjski sejm bo dne 27. t. m.

Ptuj. Prihodnjo nedeljo se vrši v Ptujju božja služba za protestante. Dobro bi bilo enkrat pogledati in izvedeti, kateri od nemških trgovcev in obrtnikov, ki tako radi sprejemajo denar od Slovencev, se udeležuje teh protikatoliških pridig.

Ptujski nemški visokošolci so si ustanovili pred leti svojo zvezo, ki je imela 15. t. m. svoj občni zbor. Za načelnika je izvoljen mladi Ornik. To društvo uspeva tako silno, da ima toliko članov, kot odbornikov.

Ptuj. Ptujski uradniki, razni obrtniki in delavci so si ustanovili gospodarsko konsumno društvo. Nemški listi so začeli takoj udarjati po njem, ker je baje slovensko. To nikakor ni res, ker so tudi nemško-nacionalni uradniki prijavili svoj pristop. — Strah pred tem društvom izvira od znanih „Štajercjevih“ kunštnežev, ker se bojijo za svoj žep. Za to so ti takoj raztrobili med svet, da je omenjeno novo društvo — panslavistično! — Siromaki!

Drugi kraji.

Sv. Kungota. V nedeljo dne 17. t. m. zvečer je nastal v krčmi F. Šantla pri Spodnji Sv. Kungoti med pivci prepir, pri katerem je neki po imenu neznan fant potegnil nož in je sunil 29letnega železniškega tesarja Karola Hauptmana večkrat v rebra.

Trbovlje. Prihodnjo nedeljo dne 24. t. m. takoj po prvi sveti maši ima tukajšnja skupina J. S. Z. v gostilni pri Parašuhu svoj sestanek. Vsak trezno misleč paznik in delavec naj se ga udeleži. Pridite vsi! Vpisovali se bodo tudi novi člani.

Kozje. Velika nesreča je zadela kočarja Jožefa Ivekoviča v Sečah pri Kozju. Dne 15. t. m. o polnoči je začela goreti hiša. Ker so vsi trdno spali, jih je šele prasketajoči plamen zbudil iz spanja. Ivekovič je takoj zdirjal na podstrešje, da bi rešil tam spečo ženino sestro Marijo Čepin. Tudi žena je šla na podstrešje po obleko in denar. Vsi trije so dobili pri tem

hude opekline. Ivekovičevo ženo in Marijo Čepin so prepeljali v celjsko bolnišnico. Škoda znaša čez 1000 K, zavarovan pa je bil samo za 400 K.

Letuš. Dinar Mihael Lednik je dne 15. t. m. v Podgorju pri Braslovčah delal v kamenolomu. Pri sebi je imel 10letnega posestnikovega sina Ivana Bukovca. Vrh kamenoloma sta dva pastirja metala v jamo kanenje in drugo ropotijo. Lednik je šel od druge strani na vrh, da bi dotična pastirja spravljal v stran. Med tem časom je splezal mali Bukovec v kamenolomu po neki skali navzgor in je pri tem nesrečno padel. Teško ranjenega so prinesli domov.

Okolica Konjice. Dne 17. julija zvečer je vlomil tat v trgovino g. Bezenška v Sečah. Odnesele je najdeni denar in nekoliko živil. Isti je po polnoči nadaljeval svoje delo v prodajalni g. Kračuna v Zrečah. Posrečilo se mu je odpreti eno okno. Skozi odprtino bi bil lahko dobil breme ženskih robcev, pa za to blago ni maral. Začel je razdirati drugo okno, kjer bi menda laglje prišel do denarja in jestvin. Istočasno so pri dveh sosednjih hišah že klicali ljudi za delo na polje. Vlomilec je to čul in odnesel pete, ne da bi bil dosegel svoj namen. V prvi trgovini je predril steklena vrata in „delavca“ je ranilo steklo na roki. Njegova tam ranjena roka je pri drugi trgovini pustila krvave sledi. V torek so pa orožniki našli neko ranjeno roko, in imetnika te roke so izročili sodišču v Konjicah.

Žalski liberalci imajo grozen strah pred enim žalskim Nemcem. Čeravno je na naprednih žalskih tleh kričal vpričo množice naprednih Žalčanov „Heil Cilli“, si vendar ne upajo objaviti njegovega imena! Že vedo zakaj!? Po lastnih rojakih udrihati z loparjem, pred Nemci se pa hrabro potukniti, to je žalska liberalna naprednost. — Heil Sachsenfeld!

Velenje. Zadnjo nedeljo, dne 17. t. m. so imeli celjski in šaleški nemškutarji „velik“ dirindaj v našem trgu. Snovali in varili so si nemško pevsko društvo. Navzoč je bil tudi neizogibni poslanec Marechl. Druge posebno velike nesreče ni bilo, samo to smo opazili, da so nekateri udeleženci še drugi dan slavili — mačka.

Gradec. Te dni je neki brezposelni delavec R. Antahazij, napadel brez vsakega povoda na roparski način neko ubogo in siroto z imenom Terezijo Mesner. Na divji in surovi način jo je pretepal hujše, kakor kakšno žival, da ji je vsled tega prizadjal več težkih ran na telesu; nazadnje pa jo je še trpinčil in vlačil po tleh. V Gradcu se torej že kar pri belem dnevu, brez vsega povoda kar tebi nič meni nič ljudje napadajo, pretepaajo in morijo. Taki roparski atentati se tu dogajajo skoro vsak dan. Na Dunaju, kjer živi čez 1 milijon ljudi, med njimi mnogo različnih narodnosti in ver, se ne zgodi toliko zločinov in svinjarij, kakor ravno v Gradcu. Če se morda v kakem roparskem italijanskem anarhističnem mestu kaj takega pripeti, ni nič kaj nenavadnega, a ravno tako je v Gradcu. Vsenemški prusovski Gradec je menda edino mesto v Avstriji, kjer cvete anarhizem.

Slov. Bistrica. Ker se je naša posojilnica naveličala biti še nadalje molzna krava liberalne Zadrudne zveze v Celju, jo znani „možakar“ napada po ljubljanskih in celjskih liberalnih listih. [Za te napade, ki pričajo o veliki podlosti in lažnjivosti pisca, bo dobil odgovor, da bo še dolgo pomnil. Višek nesramnosti pa pomenja blatenje našega deželnega poslanca gospoda Novaka, kateri (mu bo že posvetil. Sicer pa daje pisec zelo slabo spričevalo celjski Zadrudni zvezi, ki ima pravico revidirati našo posojilnico in dolžnost skrbeti za red. Kako pa ste izvrševali svojo dolžnost, celjski revizorji? Ako bi bilo kaj resnice na lažnjivih vesteh liberalnih listov, zadane krivda tudi celjsko Zadrudno zvezo, pri kateri je dosedaj posojilnica včlanjena. O celjskih revizijah bomo še spregovorili. Dr. Kukovec se naj zahvali dopisцу „Narodnega Dnevnika“, če bo liberalno Zadrudna zveza v Celju za eno prav veliko blamažo bogatejša.

Žitance. Pred nekaj dnevi je hotel 78letni občinski ubožec iz St. Petra pod Mariborom Jože Fošner na hlevu Jurija Holerja v Žitancih na senu prenočiti. Vsled teme pa je zagazil na levo in je pri tem padel na škedenj in se težko poškodoval. Občina ga je poslala v bolnišnico.

Toplice Laški trg, pridejo v slovenske roke. Listi poročajo, da kupi toplice v Laškem trgu, ki so bile sedaj v nemških rokah, slovenska družba. Tozadevna pogajanja so že dozorela. S tem se bo narodno-politično življenje Slovencev v Laškem trgu precej predrugačilo in se bo njih stališče zelo okrepi.

Iz Menine planine, dne 5. julija 1910. Čas volitev je minul in sedaj še-le ojuhačen obrnem svoj rešpetlin po Zadretski in Savinjski dolini. Predno pa sploh kaj vidim, že začujem od povsod gromenje topičev in brezkončno streljanje. Nisem še bil gotov, na čegar račun da se strelja, ker enega izmed kandidatov je vendar le moral komet s svojim repom oplakniti. Ker telefona še nimam do Gornjegograda, hitim na kraj roba, kjer se nudi lep razgled na posojilnico, zvezdo in druge kovačnice liberalnega sršenovega gnezda. Ne čakam dolgo in takoj mi brezični brzojav vse razodene, ali boljše rečeno, moje bistro oko pregleda lakoj vse razmerje. Po trgu vidim tekači tiste znane priganjače, ki slišijo tako neradi na naslov „gornjegrajski mladeniči.“ Iz obrazov takoj spoznam žalost bosopetnikov, ker je sfrčal Kac, ker so propadli ti vedno propadajoči otroci že smrti

izročene stranke od celjskih dohtarjev pravde odvisnih kmetov. Ne morejo umeti, kako mora biti izid že gotov, ko bo moralo vendar še do te „vozke“ volilne priiti z ozirom na stališče v Gornjemgradu, kjer je dobil Verstovšek 51 glasov, Katz pa tudi 51 glasov. Še-le po dolgi debati so se razšli v svesti, da bo vendar 1449 glasov večine dalo prvenstvo edinemu kmečkemu kandidatu dr. K. Verstovšku. Živio! — Gledam naprej! Zapazim v Noviškem Kelcov žalostni obraz, pri Sv. Frančišku stoji na straži Cuježov gospod nadučitelj, ves potr in kakor kužek polit., a tam doli na Gorici pod raglo stoji ves zgrevan, utrujen, zaspan gospod Jaka; obupno se ozira na raglo, ki danes kaj melanholično na strune udarja. Grom topičev gromi še nadalje. Vse občine so v zmagoslavju, ki naj nam prinese boljše bodočnost, kakor ta isto pod zaslepljenostjo bosopetne stranke, katere je z ozirom na njene stanovske pristaše v večini res vladna stranka, ker bi morala, na migljaje od zgoraj paziti. Druži se pa tudi z raznimi štajercijanci in je torej v pravem pomenu besede res vladna stranka. Temu nasproti je pa državni poslanec dr. Karl Verstovšek trd, jeklen in neustrašen. On pripada skupini deželnih in državnih poslancev, ki se nobeni sili ne umaknejo, ki znajo pozornost cele države nase obrniti, kar kažejo dejstva v Gradu in na Dunaju. In ko se ozrem nekoliko po svoji domovini tja, proti Pohorju, vidim zopet novo čudo. Grof Zeppelin se je ravno ukrcal na Veliki kapi, da vzame seboj na poučno znanstveno potovanje propalega kandidata Katza. Potrebno je, da si živce okrepim po tolikih prevarah in zapeljivostih tega sveta (en da si izbere drugo nevesto, ker z državnozbornsko ne bo nič. Za kandidata pa Katz ne bo več, ker mu ne kaže za druge kostonje iz žrjavice nositi. Kot svedoki prisedejo še izza volilnih ponesrečenih shodov znani trabanti, in ko je na strehi zapel kokot, dvigne se zrakoplov z polnim parom naravnost sem proti Menini, k meni na obisk. In kaj se sedaj zgodi? Božji mlini meljejo počasi, a gotovo. Roka pravice je zadela bosopetnike, gondola zgubi dno in kakor iz neba popadajo vsi tam doli v Mozirje pod Delejevov jez. Ko se plavajoč zopet vzdramijo, vidijo, da ni druge nesreče kakor raztrgane mošnje v vedno praznih žepih in mokre hlače. Za to čudežno rešitev se imajo pa le Katzu zahvaliti, kateremu je že prirojena sreča in spretnost, da pade vedno na noge. Zrakoplovna družba se poda v bližnji trg Mozirje, da se zahvali tistim zapeljancem, ki so volili Johana Katza, in v družbi raznih šnopsarskih smrdokavk zapeli so, fveste, tisto znano njihovo: „Naš maček je ljubeo imel, vsavati v nedeljo je šel, in pride (iz shodov) ves domu zmatran, ko mežnar odzvonil je dan! Mjav, mjav!“ Sklenem, bo menda dovolj, ker se deček že zopet kadi in hoče Medard pri besedi ostati, a puščavniku na Menini bo kosilce danes dobro dišalo in tudi kakšna pokalica ne bo odveč! — Mjav mjav!

Vtisi iz pota.

(Spomini na trsatsko romanje, piše L. Kemperle.)

N a T r s a t u.

Oddahnil sem se, ko sem prišel na vrh. Ni ravno visoko, a tista dolga vrsta stopnic človeka pa vendar dodobra spoti, posebno ako stopa kvišku še zgodaj popoldne.

Naši romarji so prišli k trsatski Materi božji v slovesni procesiji. Mogočno je odmevala slovenska molitev od kršnih kraških skal. Prijazni očetje frančiškani so nas svečano sprejeli. Zvonovi so pritrkavali in starodavna, v renesančnem slogu zidana cerkev je bila okrašena s trobojnicami. Prva pot je bila v cerkev, poklonit se njej, kateri je veljala dolga pot. Ne ravno velika cerkev je bila polna pobožnih romarjev, ki so pošiljali svoje srčne pozdrave k čudezni kraljici nebes, ko je stopil na prižnico o. gvardijan, rojen Štajerc iz Velenja, ter nas je presrečno pozdravil.

Po kratkem odmoru so se nato vršile zaporedoma razne pobožnosti. Akoravno utrujeni od dolge poti so se romarji v iskreni molitvi zatekali k svoji priprošnjici in so globoko ganjeni poslušali božjo besedo. Tudi drugo jutro je bilo že na vse zgodaj vse živo.

Kakor odtegnjen za nekaj časa vsakdanjim skrbem in težavam je opravil vsak svoje verske dolžnosti. Globoka vernost in blagodejni mir, ki sva vlada-la vsepovsod naokrog, morata vplivati na še tako trdega človeka, da vsaj za trenutke odpre svoje srce vzvišenejšim čustvom in se zamisli v globokost naših verskih resnic.

R a z g l e d.

Iz Trsata se nudi krasen razgled. Panorama, ki ga nudi od tu Quarnero, je nepopisljiv. To je treba samo videti in se naslajati. Posebno lepo se vidi iz samostanskega vrta, kamor so nas ljubeznjivi oo. frančiškani radevolje pustili. Naravnost pred nami smo videli quarnerske otoke, na desni so se vrstili sami svetovno znani kraji: Lovrana, Ika, Opatija in Voloska.

Kakor da bi jih hotela štiti, se dviga v ozadju za njimi mogočna Učka proti nebu.

Pod nami se pa širi razcvitajoča Reka s svojim krasnim pristaniščem.

In v sredini, obdana od vseh teh zanimivosti, počiva mirno naša Adrija. Kako je krasna in ponosna. Človek se je ne more nagledati. Vse se leskeče od prelivajočih se solnčnih žarkov in kakor labudi

švigajo bele jadrnice preko nje. Samo tupatam vidimo večji parnik, ki ponosno reže šumeče valove, zapuščajoč za sabo nekoliko časa jasno sled.

Čas je bil omejen in ločiti smo se morali od te divne panorame. Mnogo krásnega nudi tudi vrt sam, ki ima popolno južno floro. Oljko, lovor, rožmarin in še mnogo južnih rastlin smo videli. Polno omamljivo duhtečega rožmarina, ki rase tukaj v bujnih grmih, smo dobili za spomin.

Še enkrat hvala lepa!

N a m o r j u.

Že smo na potu proti Reki. Slovo je bilo težko in marsikdo bi rad še ostal, a čas hiti. Pot navzdol ni ravno prijetna, a zato nas odškoduje lep razgled, ki se nam še vedno nudi.

Posebno imponira človeku pogled na romantično skalovje, ki se dviga za Reko, ki je pa posejano z vilami. Kakor male trdnjave čepe te hiše vsaka za-se na strmeh obronku.

Na morje smo se peljali na treh parnikih Hrvaške paroplovne družbe. Bilo je divno. Naša lica je božal prijeten, dihajoč zefir, mimo nas na obrežju so hitele krasne naselbine, pod nami je šepetalo temnomodro morje, in v vso to naravno lepoto je donela mogočna in tako ljubka slovenska pesem.

Ta voznja ostane gotovo vsem v nepozabnem spominu. Marsikdo je vskliknil: „Peljimo se kar naprej, v Ameriko!“

Človek bi res pozabil na vse in bi se vozil dalje, dalje . . .

Savinske mladenke, pozor!!

V nedeljo 24. t. m. priredi S. K. S. Z. Shod deklet za Savinsko dolino v Petrovčah.

Koroško.

Shod, ki ga je mislilo prirediti katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Prevaljah dne 17. julija, je preložen na dan 31. julija.

Celovec. K zrelostnem izpitu na celovski gimnaziji se je oglasilo (izmed 46 abiturientov) 7 Slovencev. Eden ima ponavljalni izpit v tečaju in dela maturo jeseni, eden (Kandut) je napravil izpit z odliko, štirje so bili aprobirani, eden pa reprobiran za pol leta. Izmed teh, ki so izd lali, so se štirje oglasili za bogoslovje, eden pa postane jurist. To je pač premajhno število abiturientov za 100.000 koroških Slovencev!

Prevalje. V nedeljo dne 17. t. m. je daroval prvo sveto mašo v župnijski cerkvi pri Fari častiti gospod M. Mente. Topiči so že na predvečer objavili redko slovesnost. S stolpa so vihrale zastave. Pridigoval je novomašniku štajerski rojak častiti gospod dr. Fr. Ks. Cukala v izbranih in vznesenih besedah tako, da je ganil mnogo ljudi od solz. Zanimalo je posebno to, kar je povedal iz življenja novomašnika, ki je po končanih srednješolskih študijah služil kot enoleten prostovoljec pri 17. pešpolku, nato služboval pri južni železnici v Trbovljah in nato pa vstopil v celovško bogoslovnico. Zafo je po pravici povdarjal, da ga je poklical Bog. Obed se je vršil v stari znani Ehleitnerjevi gostilni, kjer se je izpregovorila marsikatera srčna napitnica, zapelo mnogo pesmij in slišala marsikatera šaljiva. V pondeljek se je vršil izlet k Sv. Križu pri Črnečah, kjer je daroval častiti gospod novomašnik drugo sveto mašo. — Gospodu novomašniku, ki je nastavljen za kaplana v St. Jakobu v Rožu, želimo mnogo sreče na novi poti življenja.

Celovška gimnazija. Iz letnega poročila celovške gimnazije posnamemo sledeče: Na uvodnem mestu razpravlja dr. Fr. Kotnik o ljudski literaturi koroški. Razprava obsega kratek životopis ljudskega pesnika Andreja Sehusterja po domače Draboznjaka, ki je bil rojen dne 6. maja leta 1768 v kostanjki fari, bil kmet in spisal ter v tisku izdal precej knjig. Za životopisom sledi bibliografija, ki navaja najprej tiskane knjige: Svoveniji OBACE, „Latania od teh hudih žien“, „Marijin Pasion“, „Colemene žegen“ in Kristusovo ter Marijino „Delavo“ (dolžino). Izmed rokopisov navaja slovensko pasijonsko igro, prestavljeno leta 1818. iz nemščine v koroško špraho, historijo o lepi Mageloni, božično igro, igro od zgubljenega sina ter igro „Egiptovski Jožef“. Nato obravnava o štirih knjigah, o Svovenjem OBaceju, o Latanijah in drugi vsebini te knjižice, o lepi Mageloni ter raziskuje prevod Marijinega pasijona, kojega vir je M. Cochem. Ker uporablja Draboznjak v dveh knjigah abecedni akrostihon, razpravlja pisatelj tudi o tem pojavu v svetovni literaturi ter ga zgodovinsko zasleduje ok bizantske literature, kjer ima svoj izvor preko staroslovenske, cerkvene latinske, nemške zahodnoruske ter nemške proze do pojava na Koroškem.

Za uvodno razpravo sledijo šolska poročila. Na zavodu je bilo 17 definitivnih profesorjev, 9 suplentov, 1 protestantovski veroučitelj, 6 postranskih učiteljev in trije poskusni kandidati.

Slovenščina se poučuje v štirih obligatnih oddelkih za Slovence (po dva in dva razreda skupaj) ter v dveh kurzih za Nemce po dve uri na teden. Iz šolske kronike povzamemo, da so priredili osmošolci v

znanstvene namene pod vodstvom profesorja izlet v Gorico, Oglej, Gradež in Trst, geološki izlet v Rož. Ogledali so si tudi mestno celovško elektrarno.

Telovadba je obligatna, mnogo se gojijo mladinske igre in šport (drsanje s smučmi (Sekte), kopanje v Vrbskem jezeru po znižanih cenah, veslanje ter drsanje po kanalu in jezeru.)

Na koncu šolskega leta je bilo 489 učencev. Iz Celovca jih je bilo 102, iz Koroške 279, drugi so bili iz raznih krajev. Po narodnosti je bilo 403 Nemcev, 82 Slovencev, 3 Lahi in 1 Grk. Katoličanov je bilo 449, protestantov 37, žida sta bila 2.

Odlika je imelo 71 dijakov, sposobnih je bilo 298, v obče sposobnih 33, nesposobnih 53, ponavljalni izpit jih ima 29. Izmed 71 odličnjakov je 15 Slovencev.

Ko je sedanji ravnatelj dr. Robert Latzel prevzel vodstvo (1. sept. 1889) je znašalo premoženje podpornega društva 16126 K, sedaj pa znaša 43.983 K 16 vin.

Prevalje. Že čez 14 dni imamo v Prevaljah in pri Fari električno razsvetljavo, katero je vpeljal narodni podjetnik, trgovec z lesom in restavracijer gospod J. Lahovnik. Vodno moč daje Meža. Luč je napeljana po vseh boljših hišah.

Primorsko.

Utonila je pri Sv. Luciji na Goriškem Tržičanka Lozer, ki je letos absolvirala ženski licej v Trstu. Kopalca se je z drugimi v Idriji malo pred izlivom v Sočo; tam jej je spodrsnilo in izginila je hipoma v deroči vodi Soče. Dosedaj trupla še niso mogli najti.

Sami nevarni individui! Čestokrat smo že tožili, koliko nevarnih ljudi prihaja dan na dan čez mejo iz Italije v Avstrijo. Klatijo se posebno po primorskih deželah, pa tudi po drugih se čisto naleti na to zalego. Sedaj je prišla policija v Gorici nekega 28letnega laškega podanika Santo Del Do, ki je bil svoj čas obsojen v Celju na dva meseca zapora radi tatvine. Potem je bil izgnan, pa se je zopet vrnil v Avstrijo ter se potikal po Gorici. Na policiji so videli, da ga iščeta tudi sodnji v Laškem trgu in v Steyru radi tam storjenih tatvin.

Narodno-obrambno delo.

Südmarka izdaja svoje glasilo „Südmark-Mitteilungen“ v 70.000 izvodih. V tem glasilu, ki je pisano v zelo fanatičnem slogu, izdaja Südmarka svoja mesečna poročila o naseljeniškem delu, o podružnicah in vseh društvenih zadevah. Iz tega glasila spoznajo Nemci po vsem svetu položaj svojih rojakov na mejah. Potrebno je, da bi tudi „Slovenska Straža“ začela izdajati mesečnik o narodno-obrambno delu. Dosedaj „Slovenca“ priloženi „Narodno-obrambni vestnik“ nikakor ne bo zadostoval potrebi.

Organizacija obrtnikov nadaljuje Südmarka vedno naprej. Neki profesor Scherbaum lazi po spodnještajerskih mestih in trgih in vabi obrtnike v to organizacijo. Pred kratkim se je vršilo tako zborovanje v Konjicah, Slov. Bistrici, Mariboru in Ptuj. Obrtniki ne bodo imeli nikakega dobička od tega, ampak edino-le Südmarka, ki lovi od njih težko prislužene kronice, zato ne bodo šli na limanice.

Narodno gospodarstvo.

Vinski trgovci so ustanovili državno zvezo avstrijskih vinskih trgovcev s sedežem na Dunaju. C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je potrdilo njena pravila.

Ogrsko poljedelsko ministrstvo namerava ustanovljati velika skladišča za vino ter jih izdatno podpirati. S tem hoče pospeševati izvoz ogrskega vina. Vinski trgovci nasprotujejo zelo tej vladni nameri. Takšna akcija je res spojena z velikimi težkočami. A značilno je, da povsod nastopa prvi proti vsaki akciji, ki hoče proizvajalca-kmeta podpirati — trgovci. Pri nas in drugod, povsod enako.

Zetev na Ogrskem. Dne 14. t. m. je izdalo poljedelsko ministrstvo tretje poročilo o letošnji žetvi, ki se sme smatrati kot zaključno in definitivno. Po tem poročilu se je pridelalo letos 54.84 mil. meterskih stotov pšenice, proti 32 milj. lanskega leta. Rži se je pridelalo 15.04 mil. meterskih stotov, dočim se je lansko leto niti 9 milijonov ni. Ječmena se izkazuje 14 tem poročilu se je pridelalo letos 54.84 mil. meterskih stotov.

Zetev v Italiji bo letos srednja, vsekakor ne bo boljša od lanske. Lani je zetev trpela vsled suše, letos pa vsled prevelike mokrote.

Koliko papirja porabijo časopisi? Na celem svetu izhaja 30.000 dnevnikov, ki se tiskajo v veliko milijonih izvodih. (Za ta papir se porabi povprečno na dan 1000 ton papirne mase. Ker izide vrhovega povprečn na dan po 200 knjig, potiska se na leto približno 375.000 ton papirja. Pri tem pa ni v računu papir za zavijanje, pisanje itd. Da se proizvajalci toliko papirja, pasti morajo celi gozdovi. Vsako leto izgine v ta namen 1250 milijonov kubičnih metrov lesa. Od teh potrebuje Amerika sama 900 milijonov kubičnih metrov, dočim pride na Evropo 350 milijonov kubičnih metrov. Kaj bo s papirno industrijo, ako izginejo ameriški pragozdje?)

Enonadstropna hiša

z 8 sobami in 2 kuhinjama, pripravna za vsako obrt, se proda iz proste roke v Laškem trgu. Cena 30.000 K, na hiši ostane 12.000 K, drugo se izplača. Več se poižve pri Marajani Komes. 95

Manufakturista

sprejme proti dobrim pogojem tvrdba
Julij Zigan, Polzela
v Savinjski dolini. 94

Proda se takoj

amerikanska pisalna miza (Rollpult) popolnoma ohranjena, po nizki ceni. — Poprašati pri gosp. Val. Jugu v Celju (hotel Teršek). 92

Nikoli več

ne bodem menjal mila, od-kar rabim Bergmanovo Steckenpferd-lilijino milo (znamka Steckenpferd) od Bergmanna & Co., Tešin na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela. :: 53

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Pišite

takoj po vzorce belega platna, katere dobite zastonj in ni treba vrniti, da se prepričate o nedosegljivo nizkih cenah. Narodna veletrgovska hiša R. Stermecki, Celje.

Nagrobne vence

v vsakovrstnih izpeljavah, trake z napisi, in sveče za pogrebe priporoča:

Goričar & Leskovšek, Celje

trgovina s pisarniškimi potrebščinami itd.

Na debelo in drobno!

220

Na debelo in drobno!

Preselitev!

Franjo Bureš, urar v Mariboru Tegetthofova ulica se 15. julija preseli za dve hiši bližje h kolodvoru.

Ostane prvi urar od južnega kolodvora. 562

Vage

za vagono, voze (mostne), centimalne, skalove, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb, tovarna za vage, Brno, Zidenice Moravsko. 80 slovanska obrt.

Uradne = savitke

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

XXXXXXXXXXXX

Dobrodošlo gostilno in mesarijo ali pa tudi samo gostilno se želi vzeti v najem. Ponudbe na upravnništvo. 583

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev. 4

Zagrebski

Franck

kot tovarniško znamko
priporočujemo najboljši pridatek za kavo!

sl. zagan Y 1655, 1:101

Brzjavaj: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavaj: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška

::: obrt s strojnim obratom. :::

Izvrševanje vseh stavbenih del:

kakor stopnic, fasad, podbojev,

pomolov, nastavkov itd. iz različ-

::: nih kamenov in cementa. :::

Specialna delavnica in pode-

barski atelje za umetna cerkvena

dela kakor: altarjev, obhajilnih

miz, prižnic, kropilnih in krstnih

::: kamnov itd. :::

Brušenje, puliranje in struganje

::: kamena s stroji. :::

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih

spomenikov iz različnih marmornih

vrst granitov in sijenitov po razno-

vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih

::: rodbinskih grobišč (rakev). :::

Tlakovanje cerkva, dvoran in

hodnikov s šamotnim ali cementnim

::: tlakom. :::

Izdelovanje pohištenih plošč iz

različnih najbolj idočih marmornih

::: vrst v vseh oblikah. :::

Popravljanje spomenikov, udela-

::: vanje napisov v iste. :::

Mlado, staro,
Vsak pove:

Ta pa je za me!
Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2.40.
Kabinetna kakovost " " 4.80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje
za življenje pri meni, odstopim 4 K na me od-
padajoče provizije, za obmejne Slovence. ::

Franc Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne
zavarovalnice“, Maribor, Fabrikgasse 21.

Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnej-
šimi pogoji. 42

Olje od motorja oddaje 100 kg. po **25 K.**
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Slovenska trgovina

z modnim in manufakturnim blagom
ter krojaškimi potrebščinami - - -

J. N. Šoštarič, Maribor

samo Glavni trg št. 19

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko
zalogo svakovrstnega najnovejšega in
najmodnejšega blaga iz samo prvih in
najboljših tovarn.

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

Edina štaj. narodna steklarska trgovina
na debelo in na drobno

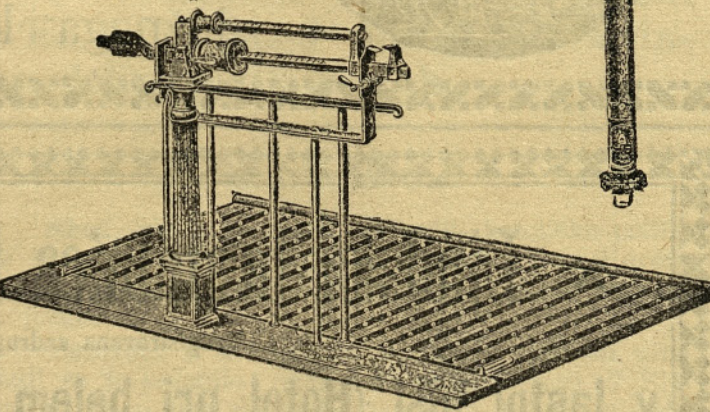
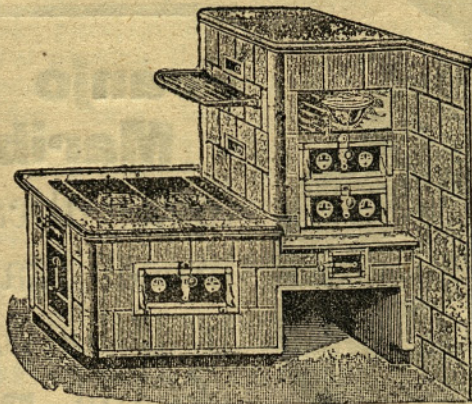
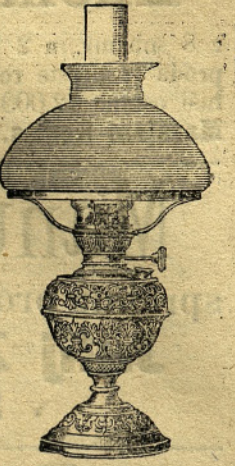
Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrežba.

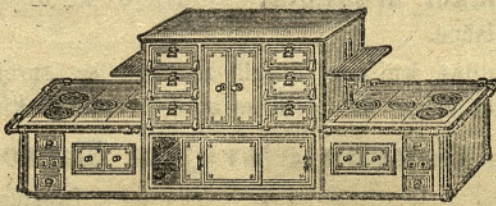
Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in za-
sebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne,
kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tu-
di vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove
itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike,
gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov
iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izde-
lujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brücken-
wagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popra-
vilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa
v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno
in solidno, vse po zmernih cenah.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa,
emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer
ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni
Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vra-
čajo. Ceniki zastoj.

Pridobivajte za „Stražo“
novih naročnikov!

Umetni zavod za slikanje na steklo
Maks Tušek : Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom
za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stro-
ko spadajoča dela po najnižji ceni.

Načrte in proračune na razpolago.

Preselitev trgovine.

Usojam si uljudno naznaniti, da sem se preselil s svojo
trgovino iz Weber ulice v **Grajsko ulico št. 3** in bom
imel razven svoje dobro urejene delavnice veliko zalogo

zlata, srebra in kitajskega srebra.
Imel bom še nadalje tudi predtiskane vzorce, pečate
in štamplje. Velespoštovanjem 552

Karol Karner, zlatar in graver
Maribor, Grajska ulica št. 3.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
vadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obre-
stovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
poštno hranilne položnice na raspolago (šek konto
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni
varnosti po 4 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo sploh po 5%, na
vknjižbo in poročstvo po 5 $\frac{1}{2}$ % in na osebni
kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vre-
dnostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih za-
vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-
vrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
7 kron. — Pročnje za vknjižbo dela posojilnica
brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne
in vsako soboto od 8. do 12. dopoldne, izven
praznike. — V uradnih urah se sprejema in
plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prejšnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12.
dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.